

တာဝန်

ผนวก ก

นิยามศัพท์และคำจำกัดความ

ภัยประเภทต่างๆ

สาธารณภัย (Disaster) หมายถึง อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุหรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย ของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ และให้ หมายรวมถึง ภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย (มาตรา ๔ พ.ร.บ. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๒๕๕๐)

ภัยพิบัติ หมายถึง สาธารณภัย อันได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง ภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ภัยจากลูกเห็บ ภัยจากไฟฟ้า ภัยที่เกิดจากโรค หรือการระบาดของแมลงหรือศัตรูพืชทุกชนิด อากาศหนาวจัดผิดปกติ ภัยสงคราม และภัยอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ก่อการร้าย กองกำลังจาก นอกประเทศ ตลอดจนภัยอื่นๆ ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ หรือมีบุคคลหรือสัตว์ ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือก่อให้เกิด ความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน (ระเบียบ กค. ว่าด้วยเงินทดรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖) และ ๒ หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ธรณีพิบัติภัย ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีมาเป็นสาธารณะ ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกาย ของประชาชน หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ (คำสั่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารระบบ การเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒)

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

อุทกภัย (Flood) หมายถึง เหตุการณ์ที่มีน้ำท่วมพื้นดินสูงกว่าระดับปกติ ซึ่งมีสาเหตุจากมีปริมาณน้ำฝนมากจนทำให้มีปริมาณน้ำส่วนเกินมาเติม ปริมาณน้ำผิวดินที่มีอยู่ตามสภาพปกติ จนเกินขีดความสามารถการระบายน้ำของแม่น้ำ ลำคลอง และยังมีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์โดยการปิดกั้น การไหลของน้ำตามธรรมชาติ ทั้งเจตนาและไม่เจตนาจนเป็นอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สินของประชาชนและสิ่งแวดล้อม

น้ำท่วมขัง/น้ำล้นตลิ่ง (Inundation/Over Bank Flow) หมายถึง สถานะน้ำท่วมหรือสถานะน้ำล้นตลิ่งที่เกิดขึ้น เนื่องจากระบบระบายน้ำ ไม่มีประสิทธิภาพ มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป อันเป็นผลจากการเกิดฝนตกหนัก บริเวณนั้นๆ ติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน มักเกิดขึ้นในบริเวณที่ราบลุ่มริมแม่น้ำ และบริเวณชุมชนเมืองใหญ่ๆ น้ำท่วมขังส่วนใหญ่จะเกิดบริเวณท้ายน้ำ และแผ่เป็นบริเวณกว้าง เนื่องจากไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน

น้ำท่วมฉับพลัน (Flash Flood) หมายถึง ภาวะน้ำท่วมที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันในพื้นที่ เนื่องจากฝนตกหนักในบริเวณพื้นที่ซึ่งมีความชันมาก และมีคุณสมบัติในการกักเก็บน้ำหรือต้านน้ำน้อย หรืออาจเกิดจากสาเหตุอื่นๆ เชื้อนหรืออ่างเก็บน้ำพังทลาย น้ำท่วมฉับพลัน มักเกิดขึ้นหลังจากฝนตกหนัก และมักเกิดขึ้นในบริเวณที่ราบระหว่างหุบเขา ซึ่งอาจจะไม่มีฝนตกหนักในบริเวณนั้น มาก่อนเลย แต่มีฝนตกหนักมากบริเวณต้นน้ำที่อยู่ห่างออกไป การเกิด น้ำท่วมฉับพลันมีความรุนแรง และเคลื่อนที่ด้วยความเร็วมาก โอกาสที่จะป้องกัน และหลบหนีจึงมีน้อย

ดินถล่มหรือโคลนถล่ม (Landslide or Mud/Debris Flow) หมายถึง ปรากฏการณ์ที่มวลดิน หรือหินไถลเลื่อนลงจากพื้นที่สูงสู่พื้นที่ต่ำกว่าภายใต้ อิทธิพลแรงโน้มถ่วงของโลก และการมีน้ำเป็นตัวกลาง ทำให้มวลวัสดุเกิดความไม่เสถียรภาพ อัตราการไถลเลื่อนดังกล่าวข้างต้นอาจช้าหรือเร็วขึ้นกับประเภท

ของวัสดุ ความลาดชัน สภาพสิ่งแวดล้อม และปริมาณน้ำฝน ในบางกรณีแผ่นดินถล่ม อาจเกิดจากแผ่นดินไหว หรือภูเขาไฟระเบิด การเคลื่อนตัวของวัสดุดังกล่าว อาจพัดพาต้นไม้ บ้านเรือน รถยนต์ สิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ซ้ำรูดหรือพังทลาย และยังสามารถทำให้ช่องเปิดของสะพานและแม่น้ำลำคลองอุดตันจนเป็นสาเหตุให้เกิด อุทกภัยขึ้นได้ในเส้นทางการเคลื่อนตัว ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นอันตราย ต่อชีวิต ทรัพย์สินของประชาชน และสิ่งแวดล้อม

พายุหมุนเขตร้อน (Tropical Cyclone) หมายถึง พายุหมุนที่เกิดขึ้น ในน่านน้ำเขตร้อนมีความกดอากาศที่ศูนย์กลางของพายุต่ำมากและมีลมพัดเวียน เป็นรูปก้นหอยเข้าหาศูนย์กลางของพายุในชั้นบรรยากาศระดับล่างแบบ ทวนเข็มนาฬิกา โดยสามารถแบ่งชนิดของพายุตามความแรงของลมที่พัดเวียน เข้าหาศูนย์กลางเป็น ๓ ระดับ คือ ๑) พายุดีเปรสชัน มีความเร็วลมสูงสุดใกล้ ศูนย์กลางไม่ถึง ๖๓ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ๒) พายุโซนร้อน หรือพายุไซโคลน มีความเร็วลมสูงสุดใกล้ศูนย์กลาง ๖๓ - ๑๑๗ กิโลเมตรต่อชั่วโมง และ ๓) พายุไต้ฝุ่น หรือพายุไซโคลนกำลังแรง เป็นพายุที่มีความแรงลมสูงสุดใกล้ ศูนย์กลางมากกว่า ๑๑๗ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ส่วนชื่อพายุที่เรียกแตกต่างกันนั้น ขึ้นอยู่กับแหล่งที่เกิดของพายุ กล่าวคือในมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันออก รวมทั้งทะเลจีนใต้จะเรียกพายุโซนร้อนและไต้ฝุ่น ส่วนในมหาสมุทรอินเดียเหนือ รวมทั้งอ่าวเบงกอลและทะเลอันดามัน จะเรียกพายุไซโคลน

คลื่นพายุซัดฝั่ง (Storm Surge) หมายถึง ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมกับพายุหมุนเขตร้อนที่มีความแรงลมมากกว่า ๑๐๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำที่สูงขึ้นจากความกดอากาศที่ลดต่ำลงบริเวณใกล้ศูนย์กลางของพายุ พร้อมกับคลื่นลมแรงจัดที่พัดเข้าหาฝั่ง ก่อให้เกิดความเสียหายต่อพื้นที่ราบ ชายฝั่งทะเลใกล้ศูนย์กลางของพายุ โดยเฉพาะพื้นที่ชายฝั่งที่เป็นด้านรับลม ระดับความรุนแรงของความเสียหายจะขึ้นอยู่กับความแรงลมของพายุ สภาพ ภูมิประเทศและขนาดของชุมชน

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

พายุฤดูร้อน (Thunderstorms) หมายถึง พายุที่เกิดขึ้นในช่วงที่มีลักษณะอากาศร้อนอบอ้าวติดต่อกันหลายวัน และเมื่อมีอากาศเย็นจากความกดอากาศสูง ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนพัดมาปะทะกับอากาศร้อน จะทำให้อากาศร้อนขึ้นที่เบากว่าลอยตัวขึ้นเหนืออากาศเย็นอย่างรวดเร็ว เกิดเป็นเมฆและพายุฟ้าคะนอง ที่มียอดเมฆสูงมาก (เมฆคิวมูโลนิมบัส) เกิดพายุฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรง ฟ้าผ่า และมักมีลูกเห็บตกตามมาด้วย พายุฤดูร้อนมักเกิดขึ้นและสิ้นสุดลงในช่วงเวลาสั้น ๆ ไม่เกินหนึ่งชั่วโมงและครอบคลุมบริเวณพื้นที่ไม่เกิน ๒๐ - ๓๐ ตารางกิโลเมตร แต่จะมีลมกระโชกแรงที่เริ่มสร้างความเสียหาย เมื่อมีความแรงลมตั้งแต่ ๕๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมงขึ้นไป

ลูกเห็บ (Hail) หมายถึง ก้อนน้ำลักษณะเหมือนน้ำแข็งซึ่งมีรูปร่างที่ไม่แน่นอน เกิดจากละอองหยาดฝนซึ่งเย็นแบบยิ่งยวดในเมฆฝน (ยังอยู่ในสภาพของเหลวที่อุณหภูมิต่ำกว่าจุดเยือกแข็ง) ปะทะกับวัตถุแข็ง เช่น ผงฝุ่น หรือก้อนลูกเห็บที่เกาะตัวอยู่ก่อนแล้ว จนเกิดการแข็งตัวเกาะรอบวัตถุนั้น ๆ และกลายเป็นก้อนลูกเห็บ ซึ่งมักเกิดขึ้นพร้อมกับพายุฤดูร้อน

วาทภัยจากพายุหมุนเขตร้อน (Storm Caused by Tropical Cyclone) หมายถึง ความเสียหายของอาคารบ้านเรือน ต้นไม้และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นบริเวณกว้างจากความแรงของลมที่พัดเวียนเข้าหาศูนย์กลางของพายุ ภัยดังกล่าวเกิดขึ้นตามแนวเส้นทางเดินของพายุ โดยปกติจะมีความกว้าง ๕๐ - ๑๐๐ กิโลเมตร ขึ้นอยู่กับขนาดและความแรงของพายุแต่ละลูก โดยความเสียหายจะมีมากที่สุดบริเวณใกล้แนวศูนย์กลางที่พายุเคลื่อนผ่าน

วาทภัยจากพายุฤดูร้อน (Storm Caused by Thunderstorms) หมายถึง ความเสียหายของอาคารบ้านเรือน ต้นไม้และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นบริเวณแคบ ๆ จากลมกระโชกแรงที่เกิดจากพายุฝน ฟ้าคะนอง หรือลูกเห็บ (Hail) มักเกิดในระยะเวลาสั้น ๆ ซึ่งบ่อยครั้งมีความเร็วลมเกินกว่า ๑๐๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง

อัคคีภัย (Fire) หมายถึง ภัยอันตรายอันเกิดจากไฟที่ขาดการควบคุมดูแล ทำให้เกิดการติดต่อกลุกลามไปตามบริเวณที่มีเชื้อเพลิงเกิดการลุกไหม้ต่อเนื่องสภาวะของไฟจะรุนแรงมากขึ้น ถ้าการลุกไหม้ที่มีเชื้อเพลิงหนุนเนื่องหรือมีไอของเชื้อเพลิงถูกขับออกมามากความร้อนแรงก็จะมากยิ่งขึ้น

ภัยที่เกิดจากสารเคมีและวัตถุอันตราย หมายถึง ภัยที่เกิดจากสารเคมีและวัตถุอันตรายรั่วไหล เพลิงไหม้ และการระเบิด ซึ่งเกี่ยวข้องกับสถานที่ที่มีการเก็บ การใช้ การบรรจุ และการขนส่ง ทั้งที่เคลื่อนที่ได้และไม่ได้

สารเคมีและวัตถุอันตราย หมายถึง วัตถุที่ระเบิดได้ (อาทิ กระสุนปืน ดินระเบิด ดินปืน ตัวจุดระเบิด พลุ แก๊ส ประทัด และดอกไม้ไฟ เป็นต้น) ก๊าซ (อาทิ ก๊าซหุงต้ม ก๊าซไฮโดรเจน ก๊าซบิวเทน ก๊าซคลอรีน และก๊าซแอมโมเนีย เป็นต้น) ของเหลวไวไฟ (อาทิ บิวเทน เมทิลแอลกอฮอล์ เอทิลแอลกอฮอล์ และน้ำมัน เป็นต้น) ของแข็งไวไฟ (อาทิ กำมะถัน ฟอสฟอรัส และลิกไนต์ เป็นต้น) สารออกซิไดซ์และสารเปอร์ออกไซด์อินทรีย์ สารมีพิษและสารติดเชื้อโรค วัสดุภูมิมันตรังสี (อาทิ โคบอล - ๖๐ และเรเดียม - ๒๒ เป็นต้น) สารกัดกร่อน สารหรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตรายได้ อาวุธเคมี สารเคมีพิษ สารที่ใช้ผลิตสารเคมีพิษ องค์ประกอบหลักของระบบเคมีที่มีองค์ประกอบทวิภาคหรือพหุภาคและอาวุธชีวภาพ

ภัยจากการคมนาคมขนส่ง หมายถึง ภัยจากอุบัติเหตุจากการจราจรทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ภัยจากระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ ภัยจากระบวนการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย และภัยจากการรั่วไหลของน้ำมัน และวัตถุอันตรายในแหล่งน้ำ รวมถึงการ تهittingน้ำมันหรือของเสียในแม่น้ำหรือทะเล

ภัยแล้ง หมายถึง ความแห้งแล้งของลมฟ้าอากาศ อันเกิดจากการที่มีปริมาณฝนน้อยหรือฝนไม่ตกเป็นระยะเวลานานและครอบคลุมพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ พืชพันธุ์ไม้ต่างๆ ขาดน้ำ

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

สามารถเจริญเติบโตได้ตามปกติ เกิดความเสียหายและส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางรุนแรงต่อประชาชน

ภัยหนาว หมายถึง ภัยที่เกิดจากสภาพอากาศที่มีความหนาวจัด อุณหภูมิต่ำกว่า ๑๕ องศาเซลเซียส และลดลงต่อเนื่องจนประชาชนได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงและกว้างขวาง

ไฟฟ้า หมายถึง ไฟที่เกิดจากสาเหตุใดก็ตาม แล้วลุกลามไปได้ โดยอิสระปราศจากการควบคุม ทั้งนี้ไม่ว่าไฟนั้นจะเกิดขึ้นในป่าธรรมชาติหรือสวนป่า

หมอกควัน หมายถึง ปรากฏการณ์ที่ฝุ่น ควัน และอนุภาคแขวนลอย ในอากาศรวมตัวกันในสภาวะที่อากาศปิด

การเผาในที่โล่ง หมายถึง ไฟไหม้ การเผาไหม้ หรือไฟคุกรุ่นใดๆ หรือการเผาวัสดุใดๆ ที่เกิดขึ้นในที่เปิดโล่ง โดยที่ฝุ่น ควัน ก๊าซ และสารพิษอื่นจากการเผาไหม้ สามารถแพร่กระจายไปได้ในบรรยากาศ

แผ่นดินไหว หมายถึง การสั่นสะเทือนของพื้นดิน อันมีสาเหตุหลักมาจากการขยับเคลื่อนตัวของเปลือกโลก การสั่นสะเทือนนี้อาจมีระดับความรุนแรงขั้นต่ำที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายใดๆ แต่บางครั้งก็อาจมีระดับความรุนแรงในขั้นที่เป็นอันตรายจนก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงได้

อาคารถล่ม หมายถึง อาคารและสิ่งปลูกสร้าง ได้แก่ ตึก บ้าน โรงเรียน ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน ที่ได้รับความเสียหายจากการโยกไหวตัวรุนแรง ซึ่งเป็นผลมาจากแผ่นดินไหวและอาจทำให้เกิดความเสียหาย หรือพังทลายลงมาได้

สึนามิ หมายถึง คลื่นยักษ์ คำว่าสึนามิเป็นภาษาญี่ปุ่น แปลว่า คลื่นท่าเรือ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท ได้แก่ ๑) คลื่นสึนามิเฉพาะแห่ง (Local Tsunami) มักจะเกิดใกล้ๆ ชายฝั่งและเคลื่อนเข้าถล่มชายฝั่งอย่างทันทีทันใด และ ๒) คลื่นสึนามิ ที่เดินทางข้ามทวีป (Distance Tsunami) มักจะเกิดจาก

แผ่นดินไหวที่ค่อนข้างรุนแรง และสามารถเคลื่อนตัวข้ามทวีปไปยังชายฝั่งที่อยู่ห่างไกลหลายหมื่นกิโลเมตร โดยสาเหตุของการเกิดคลื่นสึนามิมีหลายสาเหตุ เช่น แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด ดินถล่ม และดาวเคราะห์น้อยตกลงสู่มหาสมุทร

โรคระบาดในมนุษย์ หมายถึง การจำแนกโรคอย่างหนึ่งซึ่งปรากฏขึ้นในประชากรกลุ่มหนึ่งในระยะเวลาหนึ่ง ในอัตราที่สูงขึ้นมากกว่าที่คาดการณ์ไว้ โดยเทียบกับประวัติการเกิดโรคในอดีตโรคนั้น อาจเป็นโรคติดต่อทางสัมผัสหรือไม่ก็ได้ แต่ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ทั้งในพื้นที่เกิดโรคระบาด และพื้นที่ใกล้เคียง

ภัยด้านความมั่นคง หมายถึง ภัยที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของรัฐ

ภาวะปกติ หมายถึง ภาวะที่ประเทศปราศจากภัยจากการกระทำของศัตรูภายในประเทศ หรือภัยจากการรุกรานจากภายนอกประเทศ

ภาวะไม่ปกติ หมายถึง ภาวะในระหว่างเวลาที่ประเทศมีภัยจากการกระทำของศัตรูอย่างรุนแรง ภายในประเทศ หรือจากการรุกรานจากภายนอกประเทศ จนถึงขั้นที่ต้องมีการระดมสรรพกำลังของชาติ และรวมถึงการรบ การสงคราม

การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร หมายถึง การดำเนินการเพื่อป้องกัน ควบคุม แก้ไข และฟื้นฟูสถานการณ์ใดที่เป็นภัยหรืออาจเป็นภัยอันเกิดจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ก่อให้เกิดความไม่สงบสุข ทำลายหรือทำความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ ให้กลับสู่สภาวะปกติ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือความมั่นคงของรัฐ

ฉุกเฉิน หมายถึง เกิดขึ้นโดยปัจจุบันทันด่วน หรือเป็นที่คาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นในเวลาอันใกล้ และจำเป็นต้องรีบแก้ไขโดยฉับพลัน (ระเบียบ กค. ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖)

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือนภัยพิบัติ

สถานการณ์ฉุกเฉิน หมายถึง สถานการณ์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขันหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา การรบหรือการสงคราม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย เอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต ผลประโยชน์ของชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ความสงบเรียบร้อย หรือประโยชน์ส่วนรวม หรือการป้องกันหรือแก้ไข เยียวยาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะ อันมีมาอย่างฉุกเฉินและร้ายแรง

ภัยพิบัติฉุกเฉิน หมายถึง สถานการณ์ที่ภาคีประกาศว่าไม่สามารถรับมือกับภัยพิบัติได้ (AADMER)

ภัยทางอากาศ หมายถึง ภัยอันเกิดจากการโจมตีทางอากาศ (มาตรา ๔ พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐)

การก่อวินาศกรรม หมายถึง การกระทำใด ๆ อันเป็นการมุ่งทำลายทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ หรือสิ่งอันเป็นสาธารณูปโภค หรือการรบกวนขัดขวาง หน่วยงานหรือระบบการปฏิบัติงานใด ๆ ตลอดจนการประทุษร้ายต่อบุคคลอันเป็นการก่อให้เกิดความปั่นป่วนทางการเมือง การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของรัฐ (มาตรา ๔ พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐)

การก่อการร้าย หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่สร้างความปั่นป่วนให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว หรือเพื่อขู่เข็ญหรือบีบบังคับรัฐบาล หรือองค์การระหว่างประเทศให้กระทำหรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด อันก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินที่สำคัญ

การก่อการร้ายสากล หมายถึง การปฏิบัติการของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่มุ่งหวังผลตามเงื่อนไขข้อเรียกร้องทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งส่วนใหญ่จะปฏิบัติการล่องล่ำเช็ดแดน หรือเกี่ยวพันกับชาติอื่น การกระทำนั้น อาจเป็นไปโดยเอกเทศ ปราศจากการสนับสนุนจากรัฐใด ๆ หรือมีรัฐใดรัฐหนึ่ง สนับสนุนรู้เห็นก็ได้ เมื่อเกิดขึ้นย่อมมีผลกระทบโดยตรงต่อผลประโยชน์ ของชาติ พันธกรณีระหว่างประเทศ นโยบายของชาติ ทั้งด้านการเมืองและ การป้องกันประเทศ การเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา ชื่อเสียงและเกียรติภูมิของชาติ

การดำเนินการและการปฏิบัติ

การป้องกัน หมายถึง มาตรการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น ล่วงหน้า ทั้งทางด้านโครงสร้างและที่มีใช้ด้านโครงสร้าง เพื่อลดหรือควบคุม ผลกระทบในทางลบจากสาธารณภัย

การลดผลกระทบ หมายถึง กิจกรรมหรือวิธีการต่าง ๆ เพื่อหลีกเลี่ยง และลดผลกระทบทางลบจากสาธารณภัย และยังหมายถึง การลดและป้องกัน มิให้เกิดเหตุหรือลดโอกาสที่อาจก่อให้เกิดสาธารณภัย

การเตรียมความพร้อม หมายถึง มาตรการและกิจกรรมที่ดำเนินการ ล่วงหน้าก่อนเกิดสาธารณภัย เพื่อเตรียมพร้อมการจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ให้สามารถรับมือกับผลกระทบจากสาธารณภัยได้อย่างทันการณ์ และมีประสิทธิภาพ

การจัดการในภาวะฉุกเฉิน หมายถึง การจัดตั้งองค์กรและการบริหารจัดการ ด้านต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบ ในการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินทุกรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมความพร้อมรับมือและการฟื้นฟูบูรณะ การฟื้นฟู หมายถึง การฟื้นฟูสภาพเพื่อทำให้สิ่งที่ถูกทำลายหรือได้รับความเสียหาย จากสาธารณภัย ได้รับการช่วยเหลือแก้ไขให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือดีกว่าเดิม รวมทั้งให้ผู้ประสบภัยสามารถดำรงชีวิตตามสภาพปกติได้โดยเร็ว การจัดการ ภัยพิบัติ หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ในช่วงก่อน ระหว่างและหลังเหตุการณ์

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ภัยพิบัติเพื่อควบคุมภัยพิบัติและเพื่อจัดทำกรอบการให้ความช่วยเหลือบุคคลและ/หรือชุมชนที่อยู่ในอันตราย ให้หลีกเลี่ยง ลด และฟื้นตัวจากผลกระทบจากภัยพิบัติ (AADMER)

การให้ความช่วยเหลือ หมายถึง การดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติโดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม เมื่อเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในท้องที่หนึ่งท้องที่ใด โดยมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติ แต่ไม่ได้มุ่งหมายที่จะชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้ใด (ระเบียบ กค. ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖)

การใช้จ่ายเงินทดรองราชการ หมายถึง การใช้จ่ายเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉินสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน หรือเป็นการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิมอันเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า โดยไม่สามารถใช้จ่ายเงินทดรองราชการ เพื่อสร้างสิ่งก่อสร้างหรือสาธารณูปโภคที่ถาวรหรือก่อสร้างใหม่ได้ (ระเบียบ กค. ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖)

ความเสี่ยงต่อภัยพิบัติ หมายถึง ความเป็นไปได้ที่จะเกิดความเสียหายหรือคาดว่าจะมีความเสียหาย ทั้งในชีวิต บาดเจ็บ ทรัพย์สิน ความเป็นอยู่ธุรกิจทางเศรษฐกิจหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผลกระทบมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติหรือมนุษย์ และสภาวะที่มีความเปราะบาง (AADMER)

การลดความเสี่ยงของภัยพิบัติ หมายถึง องค์ประกอบของกรอบความคิดที่พิจารณาว่าจะลดความเปราะบาง และความเสี่ยงต่อภัยพิบัติที่มีต่อสังคมทั้งหมดลงได้ การหลีกเลี่ยงโดยการป้องกัน หรือกำหนดขอบเขตโดยการบรรเทาและการเตรียมพร้อมต่อผลกระทบที่จะเกิดจากภัยพิบัติ ภายใต้การพัฒนาอย่างยั่งยืน (AADMER)

การจัดการภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน หมายถึง การเตรียมตนเอง และการเตรียมชุมชน ให้มีความพร้อมที่จะเผชิญภัยพิบัติ โดยได้รับผลกระทบน้อยที่สุด หรือสามารถอยู่ร่วมกับภัยได้อย่างสงบสุขและพึ่งพาความช่วยเหลือจากภายนอกให้น้อยที่สุด

การแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า หมายถึง การสื่อสารเพื่อแจ้งข้อมูลและข่าวสาร เพื่อเตือนภัยอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์ โดยประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยมีโอกาสและเวลาเพียงพอในการรับมือกับภัยพิบัติ การแจ้งเตือนภัยจะต้องดำเนินการผ่านองค์การ องค์กร สถาบันหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

นิยามศัพท์ทางทหารด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System : ICS) หมายถึง แนวคิดที่เป็นมาตรฐานหนึ่งเดียวที่สามารถใช้รับมือกับเหตุการณ์หรือภาวะฉุกเฉินในที่เกิดเหตุได้ทุกชนิด และยังสามารถบูรณาการโครงสร้างองค์กรในการจัดการกับเหตุการณ์ทั้งที่มีความซับซ้อน โดยมองข้ามเส้นแบ่งขอบเขตอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน

การบัญชาการร่วม (Unified Command) หมายถึง การจัดการเหตุการณ์ที่หลายหน่วยงาน และมีหน้าที่รับผิดชอบที่แตกต่างกัน สามารถประสานแผนการทำงานในที่เกิดเหตุร่วมกัน ภายใต้วัตถุประสงค์และกลยุทธ์การทำงานเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ การบัญชาการร่วมจะทำให้ผู้บัญชาการเหตุการณ์ สามารถตัดสินใจภายใต้โครงสร้างการบัญชาการเดี่ยวได้ (Single Command Structure) ถึงแม้ว่าผู้บังคับบัญชาจะมาจากหลากหลายหน่วยก็ตาม ซึ่งหมายความว่าผู้บังคับบัญชาเหล่านั้นจะต้องรักษาไว้ซึ่งเอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of Command) โดยจะต้องรับมอบหน้าที่ความรับผิดชอบต่อหัวหน้าเพียงผู้เดียว

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

การบัญชาการ (Command) หมายถึง การอำนวยการ สั่งการ จนควบคุมภายใต้อำนาจหน้าที่ชัดเจนตามกฎหมาย หรือที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งในพื้นที่เกิดเหตุผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident Commander) จะเป็นผู้ที่มีอำนาจในการบัญชาการ อย่างไรก็ตาม ผู้ที่จะเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์นั้น ควรเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรม มีประสบการณ์ ตลอดจนมีความเชี่ยวชาญในการบัญชาการเหตุการณ์นั้นๆ ซึ่งในประเด็นนี้อาจมีความเป็นไปได้ว่าผู้บัญชาการ เหตุการณ์จึงไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่สูงสุด ในบรรดาเจ้าหน้าที่ ที่อยู่ ณ ที่เกิดเหตุเช่นกันก็ได้

สายบังคับบัญชา (Chain of Command) หมายถึง ความสัมพันธ์ ตามลำดับชั้น ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา ลดหลั่นกันลงมาเรื่อย ๆ ขณะที่เอกภาพในการบังคับบัญชา หมายถึงการควบคุมบังคับบัญชาโดยอำนาจสิทธิ์ มาอยู่ที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง

เอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of Command) หมายถึง การมีผู้บังคับบัญชาเพียงผู้เดียว ดังนั้นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจึงมีหน้าที่ ต้องรับมอบงาน/ภารกิจ และรายงานต่อผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว

ระดับการจัดการสาธารณภัย แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘

ระดับ	การจัดการ	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	พ.ร.บ. ปก. ๕๐
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น และ/หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร	มาตรา ๑๘, ๑๙, ๓๖
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการจังหวัด/ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร	มาตรา ๑๕, ๓๒
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ	มาตรา ๑๓
๔	สาธารณภัยขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย	มาตรา ๓๑

สื่อมวลชน หมายถึง (Mass Media) เป็นสื่อที่สามารถกระจายข้อมูลข่าวสารจากบุคคลหนึ่งหรือจากองค์กรหนึ่งไปยังมวลชนจำนวนมากโดยเฉพาะประชาชนทั้งประเทศในเวลาอันรวดเร็ว ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ การเผยแพร่ในสื่อมวลชนส่วนหนึ่งต้องจ่ายเงินเพื่อซื้อเวลาซื้อพื้นที่ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร อย่างไรก็ตาม องค์กรสามารถใช้สื่อมวลชนแบบให้เปล่าได้ หากองค์กรนั้นมีเรื่องราวที่น่าสนใจแก่การเผยแพร่ หรือบังคับโดยกฎหมาย

อากาศยานไร้คนขับ หรือ ยูเอวี (อังกฤษ: Unmanned Aerial Vehicle, UAV) หมายถึง อากาศยานที่ไม่มีคนขับ ต่างจากเครื่องบินที่นำมามีคนขับได้ เป็นพาหนะไร้คนขับที่สามารถควบคุม ได้รับความเสียหาย บินต่างระดับ และใช้เครื่องยนต์ไอพ่นหรือเครื่องยนต์ลูกสูบ กระนั้นเครื่องบินที่ถูกจัดว่าเป็น ยูเอวี เพราะว่ามันเหมือนกับเครื่องบินนำวิถีมากกว่า ซึ่งเป็นอาวุธที่ไม่สามารถนำมาใช้ใหม่ได้ แม้ว่ามันจะไร้คนขับและถูกควบคุมจากระยะไกลก็ตาม มีรูปร่าง ขนาด รูปแบบ และเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันไป หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “โดรน” (Drone) (เป็นอากาศยานที่ควบคุมจากระยะไกล)

พื้นที่หวงห้าม หมายถึง พื้นที่ที่มีการพิทักษ์รักษาสิ่งที่เป็นความลับตลอดจนบุคคลสำคัญ ทรัพย์สินหรือวัสดุที่สำคัญของทางราชการ “พื้นที่หวงห้าม” นี้ อาจแยกออกเป็น “เขตหวงห้ามเฉพาะ” กับ “เขตหวงห้ามเด็ดขาด” แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ เขตหวงห้ามเฉพาะ และเขตหวงห้ามเด็ดขาด

เขตหวงห้ามเฉพาะ หมายถึง เขตพื้นที่ซึ่งมีสิ่งที่เป็นความลับตลอดจนบุคคลหรือสิ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งจะต้องพิทักษ์รักษาและการเข้าไปในเขตพื้นที่นี้โดยปราศจากการควบคุม อาจทำให้สามารถเข้าถึงความลับ บุคคล และสิ่งอุปกรณ์สำคัญดังกล่าว บุคคลที่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปใน “เขตหวงห้ามเฉพาะ” จะต้องได้รับความไว้วางใจตามชั้นความลับที่เหมาะสมกับ “เขตหวงห้ามเฉพาะ” นั้นๆ หรือมิฉะนั้นก็ต้องจัดเจ้าหน้าที่ควบคุมและกำหนดระเบียบการควบคุม

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ภายในชั้น ตัวอย่าง “เขตหวงห้ามเฉพาะ” เช่น ที่เก็บอาวุธ ที่เก็บเชื้อเพลิง ชุมสายโทรศัพท์ กองบังคับการของทหาร และห้องปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนราชการ ที่เห็นสมควร เป็นต้น

เขตหวงห้ามเด็ดขาด หมายถึง เขตพื้นที่ซึ่งมีสิ่งที่เป็นความลับ ตลอดจนบุคคลหรือสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง ซึ่งจะต้องพิทักษ์รักษา การเข้าไปในเขตพื้นที่นี้อาจทำให้สามารถเข้าถึงความลับ บุคคล และสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง ในการรักษาความปลอดภัยดังกล่าวโดยตรง บุคคลที่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปใน “เขตหวงห้ามเด็ดขาด” จะต้องได้รับความไว้วางใจตามชั้นความลับที่เหมาะสมกับ “เขตหวงห้ามเด็ดขาด” นั้นๆ เท่านั้น ตัวอย่าง “เขตหวงห้ามเด็ดขาด” เช่น ศูนย์ปฏิบัติการสื่อสาร ห้องปฏิบัติการลับ ห้องปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาชั้นสูง ห้องหรือสถานที่ขณะที่ใช้ในการประชุมลับและห้องนิรภัย เป็นต้น

พื้นที่ควบคุม หมายถึง พื้นที่ที่อยู่ติดต่อหรือที่อยู่โดยรอบ “พื้นที่หวงห้าม” ภายในเขต “พื้นที่ควบคุม” นี้ต้องมีระเบียบการควบคุมบุคคลและยานพาหนะ เพื่อช่วยกั้นกรองเสียชั้นหนึ่งก่อนที่จะให้เข้าถึง “พื้นที่หวงห้าม”

องค์กร องค์กร หน่วยงาน กลุ่มบุคคล ผู้ที่เกี่ยวข้อง

อาเซียน หมายถึง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งองค์การความร่วมมือระดับภูมิภาคที่ก่อตั้งเมื่อ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ โดยการลงนามปฏิญญากรุงเทพฯ

ศูนย์ประสานงานของสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ในการจัดการภัยพิบัติ (ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian Assistance on Disaster Management: AHA Center) หมายถึง ศูนย์ประสานงานที่ถูกก่อตั้งขึ้นเพื่อให้มีบทบาทหน้าที่หลักในการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานร่วมกันและการประสานงานระหว่างประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เจียงใต้ และองค์การระหว่างประเทศอื่นๆ ในการจัดการภัยพิบัติบนพื้นฐานของการดำเนินการ โดยประเทศสมาชิกก่อน ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

รัฐสมาชิก หมายถึง ประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (AADMER)

ภาคี หมายถึง รัฐสมาชิกที่ได้ให้ความเห็นชอบต่อพันธกรณีภายใต้ข้อตกลงอาเซียนว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน (AADMER)

ภาคีผู้รับ หมายถึง ภาคีที่ยอมรับข้อเสนอที่จะให้ความช่วยเหลือจากผู้ให้ทั้งหลายเมื่อเกิดภัยพิบัติฉุกเฉิน (AADMER)

ภาคีผู้ขอ หมายถึง ภาคีที่ขอความช่วยเหลือจากอีกภาคีหรือหลายภาคี เมื่อเกิดภัยพิบัติฉุกเฉิน (AADMER)

หน่วยงานของรัฐ หมายถึง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่หมายความรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา ๔ พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐)

องค์กรที่มีใช้รัฐ (Non Government Organization: NGO) คือ องค์กรที่ไม่ใช่ภาคราชการ และไม่ใช่งานธุรกิจที่แสวงหากำไร ซึ่งก่อตั้งและดำเนินการโดยกลุ่มบุคคลที่มีความมุ่งมั่นในอันที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม โดยเฉพาะปัญหาด้านคุณภาพชีวิตของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสและประชาชนผู้ทุกข์ยาก อันเกิดจากผลกระทบของการพัฒนา

องค์กรภาคประชาสังคม (Civil Society Organization: CSO) หมายถึง องค์กรหรือองค์กรอิสระ ที่ไม่ขึ้นกับรัฐ ได้แก่ กลุ่มชุมชน (Community Groups) องค์กรที่มีใช้รัฐ (NGO) สหภาพแรงงาน (Labor Unions) องค์กรเพื่อการกุศล (Charitable Organizations) องค์กรที่มีความเชื่อเป็นพื้นฐาน (Faith-based

■ กองกัมบึกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

Organizations) สมาคมตามสาขาอาชีพ (Professional Associations) และมูลนิธิ (Foundations) เป็นต้น

ผู้ให้ความช่วยเหลือ หมายถึง รัฐ องค์การระหว่างประเทศและนิติบุคคลหรือบุคคลที่เสนอ และ/หรือให้ความช่วยเหลือแก่ภาคีผู้รับหรือภาคีที่ขอความช่วยเหลือ เมื่อเกิดกรณีภัยพิบัติฉุกเฉิน (AADMER)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ หมายถึง นิติบุคคลหนึ่ง หรือมากกว่าที่ได้รับมอบหมายและอำนาจจากแต่ละภาคีให้ปฏิบัติการในนามในการอนุมัติข้อตกลงอาเซียนว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน (AADMER)

หน่วยงานประสานงานหลักระดับชาติ หมายถึง หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายและอำนาจจากภาคีที่จะเป็นผู้มีหน้าที่รับและส่งข้อมูล ภายใต้ข้อตกลงอาเซียนว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน (AADMER)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง (มาตรา ๔ พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลเมืองพัทยาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แต่ไม่หมายความรวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๔ พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐)

กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ หมายถึง กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเมืองพัทยา กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบล และกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร/สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้อำนวยการ หมายถึง ผู้อำนวยการกลาง ผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่นและผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๔ พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐)

ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ หมายถึง ผู้อำนวยการจังหวัด รองผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่น และผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร รองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร

เจ้าพนักงาน หมายถึง ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ (มาตรา ๔ พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐)

เจ้าพนักงานท้องถิ่น หมายถึง เจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่ นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับใน เขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขต กรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา ผู้บริหารท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด สำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

อาสาสมัคร หมายถึง อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) (มาตรา ๔ พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐)

ผู้ประสบภัยพิบัติ หมายถึง ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน แต่ไม่รวมถึงส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ (ระเบียบ กค. ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖)

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

กฎ มาตรฐาน และระเบียบปฏิบัติ

ระเบียบ กค. ว่าด้วยเงินทดรองราชการฯ หมายถึง ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อวางหลักเกณฑ์สำหรับส่วนราชการในการดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติโดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสมเมื่อเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในท้องที่หนึ่งท้องที่ใด โดยมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติ แต่ไม่ได้มุ่งหมายที่จะชดเชยความเสียหายให้แก่ผู้ใด

ข้อตกลงอาเซียนว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน (ASEAN Agreement on Disaster Management and Emergency Response: AADMER) หมายถึง ข้อตกลงอาเซียนว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน ที่ประเทศสมาชิกอาเซียนมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการจัดหากลไกที่มีประสิทธิภาพ ที่สามารถลดความเสียหายจากภัยพิบัติต่อชีวิตและต่อทรัพย์สินของสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมของภาคีต่าง ๆ และเพื่อร่วมกันตอบโต้ภัยพิบัติฉุกเฉิน โดยการร่วมมือกันระดับชาติ และขยายความร่วมมือระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศ โดยการดำเนินการภายในกรอบของการพัฒนาอย่างยั่งยืน และภายใต้บทบัญญัติของความตกลงที่ลงนาม เมื่อ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

ระเบียบปฏิบัติประจำของอาเซียนสำหรับการเตรียมพร้อมและการประสานงานในการปฏิบัติการร่วมกันของภูมิภาคในการบรรเทาภัยพิบัติและการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน (Standard Operating Procedure for Regional Standby Arrangements and Coordination of Joint Disaster Relief and Emergency Response Operations: SASOP) หมายถึง คู่มือและแนวทางการปฏิบัติสำหรับประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ในการปฏิบัติการร่วมในการบรรเทาสาธารณภัย (Disaster Relief)

และการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน (Emergency Response) โดยรวมถึงการอำนวยความสะดวกและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร และขีดความสามารถทางทหารและทางภาคพลเรือน ซึ่งผ่านการรับรองในการประชุม ASEAN Committee Disaster Management ครั้งที่ ๑๑ เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

ภัย (Hazard) หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดจากภัยธรรมชาติหรือการกระทำของมนุษย์ ที่อาจนำมาซึ่งความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนทำให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมภัยพิบัติ (Disaster) การหยุดชะงักอย่างรุนแรงของการปฏิบัติหน้าที่ของชุมชนหรือสังคม อันเป็นผลมาจากการเกิดภัยทางธรรมชาติหรือเกิดจากมนุษย์ ซึ่งส่งผลต่อชีวิต ทรัพย์สิน สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวางเกินกว่าความสามารถของชุมชนหรือสังคมที่ได้รับผลกระทบ ดังกล่าวจะรับมือได้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่

ความล่อแหลม หรือสภาวะการเปิดรับต่อความเสี่ยง (Exposure) หมายถึง การที่ผู้คน อาคารบ้านเรือน ทรัพย์สิน ระบบ หรือองค์ประกอบใด ๆ มีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยและอาจได้รับความเสียหาย

ความเปราะบาง (Vulnerability) หมายถึง ปัจจัยหรือสภาวะใด ๆ ที่ทำให้สังคมและชุมชนขาดความสามารถในการป้องกันตัวเอง ทำให้ไม่สามารถรับมือกับภัยพิบัติ หรือไม่สามารถฟื้นฟูได้อย่างรวดเร็วจากความเสียหายอันเกิดจากภัย ปัจจัยเหล่านี้มีอยู่ในชุมชนหรือสังคมมานานก่อนเกิดภัยพิบัติ และเป็นปัจจัยที่ทำให้ผลกระทบจากภัยมีความรุนแรงมากขึ้น

ศักยภาพ (Capacity) หมายถึง สภาวะการณ์ ความชำนาญ หรือทรัพยากรต่าง ๆ ที่อยู่ในความครอบครองของประชาชน ชุมชนหรือสังคมหนึ่ง ๆ ซึ่งมีคุณลักษณะเชิงบวก สามารถพัฒนา เคลื่อนย้าย และเข้าถึง เพื่อนำมาใช้เพิ่มขีดความสามารถ (capability) ของสังคมและชุมชนในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ช่วยให้เกิดการณ์ภัยที่จะเกิดขึ้นและรับมือกับความเสี่ยงจากภัยพิบัติได้ดีขึ้น

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk) หมายถึง โอกาสหรือความเป็นไปได้ (Likelihood) ในการได้รับผลกระทบทางลบจากการเกิดภัยพิบัติ โดยผลกระทบสามารถเกิดขึ้นกับชีวิต ทรัพย์สิน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในระดับบุคคล ชุมชน สังคม หรือประเทศ ทั้งนี้ หนังสือเล่มนี้ให้ความสำคัญกับ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” กล่าวคือ กระบวนการพัฒนาอย่างรอบด้าน ซึ่งคำนึงถึงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงปลอดภัยทางสังคม และการรักษาสอดคล้องสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกัน โดยพัฒนานั้นต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนในปัจจุบันอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม โดยไม่ลดทอนศักยภาพการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนรุ่นต่อไป การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการกำหนดลักษณะ ขนาด หรือขอบเขตของความเสี่ยง โดยการวิเคราะห์ภัยที่เกิดขึ้น รวมทั้งประเมินสภาวะการเปิดรับต่อความเสี่ยง ความเปราะบาง ศักยภาพในการรับมือของชุมชนที่อาจเป็นอันตราย และคาดการณ์ผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สิน การดำรงชีวิตและสิ่งแวดล้อมเป็นการวิเคราะห์ความน่าจะเป็นในการเกิดผลกระทบจากภัยในพื้นที่หนึ่ง ๆ มีประโยชน์ในการวางแผนเพื่อจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ

การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Reduction: DRR) หมายถึง แนวคิดและวิธีปฏิบัติในการลดโอกาสที่จะได้รับผลกระทบทางลบจากภัยพิบัติผ่านความพยายามอย่างเป็นระบบที่จะวิเคราะห์ และบริหารจัดการปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลกระทบของภัยพิบัติ เพื่อดำเนินนโยบาย มาตรการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในการลดความเสียหาย ลดปัจจัยที่ทำให้เกิดความเปราะบาง และเพิ่มศักยภาพในการจัดการปัญหา มีเป้าหมายในการลดความเสี่ยงที่มีอยู่ในชุมชนและสังคมในปัจจุบัน และป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

การบูรณาการการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเข้าสู่กระแสหลัก (Mainstreaming Disaster Risk Reduction) หมายถึง กระบวนการสนับสนุนให้นานาประเทศให้ความสำคัญกับการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ โดยการทำให้การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเป็นประเด็นกระแสหลัก ซึ่งจะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในทางปฏิบัติและด้านนโยบาย ทำให้การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาประเทศ และช่วยลดความเสียหายและความสูญเสียจากภัยพิบัติได้อย่างมีนัยสำคัญ การนำประเด็นการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเข้าสู่กระแสหลักเป็นกระบวนการธรรมาภิบาลอย่างหนึ่งที่ทำให้การลดความเสี่ยงเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน มีจุดมุ่งหมายเพื่อคุ้มครองการพัฒนาในด้านต่างๆ จากผลกระทบของภัยพิบัติและเพื่อให้มั่นใจว่าการพัฒนาเหล่านี้ นอกจากจะช่วยลดระดับความเสี่ยงจากภัยพิบัติแล้วยังไม่สร้างความเสี่ยงเพิ่มเติมทั้งในปัจจุบันและอนาคต

การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) หมายถึง กระบวนการพัฒนาอย่างรอบด้าน อันได้แก่ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมพร้อมๆ กัน โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพของการพัฒนา มากกว่าอัตราการเจริญเติบโต การพัฒนาที่มีคุณภาพเป็นการสร้างความเจริญเติบโตที่สร้างงานแก่ประชาชน ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างเท่าเทียม และยุติธรรม และในกระบวนการพัฒนานี้ไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินศักยภาพของธรรมชาติ เป็นการพัฒนาที่ก่อให้เกิดความสมดุลหรือมีปฏิสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันในระหว่างมิติต่างๆ และตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ลดทอนศักยภาพการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนรุ่นต่อไป ที่มา : ดัดแปลงจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, ๒๕๕๗ และ UNISDR, 2009 (พ.ศ. ๒๕๕๒)

ผนวก ข

ระเบียบและคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

คำสั่งกองทัพบก

(เฉพาะ)

ที่ ๑๒๖๐ / ๕๘

เรื่อง การจัดตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก

เพื่อให้การดำเนินงานของกองทัพบก ในการป้องกัน แก่ไข บรรเทาภัยพิบัติและช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ และแผนบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงกลาโหม ๒๕๕๘ จึงให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ยกเลิก คำสั่ง ทบ. (เฉพาะ) ที่ ๖๑๗/๔๐ ลง ๓ มิ.ย.๔๐ เรื่อง การจัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก

๒. ยกเลิก คำสั่ง ศปก.ทบ. (เฉพาะ) ที่ ๓๐๖/๔๐ ลง ๑๙ มิ.ย.๔๐ เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก

๓. ให้ฝ่ายต่าง ๆ ใน ศปก.ทบ.ปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายต่างๆ ของ ศบก.ทบ. ตามสายงานที่เกี่ยวข้อง โดย ผบ.ทบ./ผบ.ศปก.ทบ. ดำรงตำแหน่งเป็น ผู้อำนวยการศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก (ผอ.ศบก.ทบ.)

๔. ให้ ผกร.ศปก.ทบ./ผกร.ศบก.ทบ.เป็นฝ่ายอำนวยการหลักในการดำเนินงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยของ ศบก.ทบ. โดยยึดถือกรอบนโยบายของ ผบ.ทบ./ผอ.ศบก.ทบ.

๕. ให้จัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก ดังนี้

๕.๑ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก (ศบก.ทบ.) มีโครงสร้างการจัด ตามผนวก ก

๕.๒ ผู้บริหาร และคณะกรรมการของ ศบก.ทบ. ประกอบด้วย

๕.๒.๑ ผบ.ทบ.	เป็น ผอ.ศบก.ทบ.
๕.๒.๒ รอง ผบ.ทบ.	เป็น รอง ผอ.ศบก.ทบ.
๕.๒.๓ ผช.ผบ.ทบ.(๑)	เป็น ผช.ผอ.ศบก.ทบ.(๑)
๕.๒.๔ ผช.ผบ.ทบ.(๒)	เป็น ผช.ผอ.ศบก.ทบ.(๒)
๕.๒.๕ เสธ.ทบ.	เป็น เสธ.ศบก.ทบ.
๕.๒.๖ รอง เสธ.ทบ.(สายงานกำลังพล)	เป็น รอง เสธ.ศบก.ทบ.(สายงานกำลังพล)
๕.๒.๗ รอง เสธ.ทบ.(สายงานข่าว)	เป็นรอง เสธ.ศบก.ทบ.(สายงานข่าว)
๕.๒.๘ รอง เสธ.ทบ.(สายงานยุทธการ)	เป็น รอง เสธ.ศบก.ทบ.(สายงานยุทธการ)
๕.๒.๙ รอง เสธ.ทบ.(สายงานส่งกำลังบำรุง)	เป็น รอง เสธ.ศบก.ทบ. (สายงานส่งกำลังบำรุง)

กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ ■

๕.๒.๑๐ รอง เสธ.ทบ.(สายงานกิจการพลเรือน) เป็น รอง เสธ.ศบภ.ทบ.
(สายงานกิจการพลเรือน)

๕.๒.๑๑ ปช.ทบ.	เป็น กรรมการ
๕.๒.๑๒ กอญ.ทบ.	เป็น กรรมการ
๕.๒.๑๓ ทน.ฝปช.ศบก.ทบ.	เป็น ทน.ฝปช.ศบภ.ทบ.
๕.๒.๑๔ จก.กพ.ทบ./ทน.ฝกพ.ศบก.ทบ.	เป็น ทน.ฝกพ.ศบภ.ทบ.
๕.๒.๑๕ จก.ขว.ทบ./ทน.ฝขว.ศบก.ทบ.	เป็น ทน.ฝขว.ศบภ.ทบ.
๕.๒.๑๖ จก.ยภ.ทบ./ทน.ฝยภ.ศบก.ทบ.	เป็น ทน.ฝยภ.ศบภ.ทบ.
๕.๒.๑๗ จก.กบ.ทบ./ทน.ฝกบ.ศบก.ทบ.	เป็น ทน.ฝกบ.ศบภ.ทบ.
๕.๒.๑๘ จก.กร.ทบ./ทน.ฝกร.ศบก.ทบ.	เป็น ทน.ฝกร.ศบภ.ทบ.
๕.๒.๑๙ จก.กง.ทบ.	เป็น กรรมการ
๕.๒.๒๐ ทน.ศปส.ทบ.	เป็น กรรมการ
๕.๒.๒๑ ผอ.สกร.กร.ทบ.	เป็น กรรมการ/เลขาธิการ
๕.๒.๒๒ ผอ.กบภ.สกร.กร.ทบ.	เป็น ผู้ช่วยเลขาธิการ
๕.๒.๒๓ ทน.สทศ.ฝกร.ศบก.ทบ.	เป็น ทน.สทศ.ฝกร.ศบภ.ทบ.

๕.๓ อำนาจหน้าที่ของ ศบภ.ทบ.

๕.๓.๑ กำหนดนโยบายและแนวทางของ ทบ. เกี่ยวกับการป้องกัน แก้ไข บรรเทา ภัยพิบัติที่เกิดจากสาธารณภัย และอุบัติเหตุ รวมทั้งแนวทางการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

๕.๓.๒ เป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับรัฐบาล ในการอำนวยความสะดวก ป้องกัน แก้ไข บรรเทาภัยพิบัติ ที่เกิดจากภัยพิบัติ และสาธารณภัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ทบ.

๕.๓.๓ ติดตามสถานการณ์และเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้านสาธารณภัยและอุบัติเหตุ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่ออำนวยความสะดวกและประสานงานให้ส่วนราชการใน ทบ. ให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติได้ทันต่อสถานการณ์ รวมถึงการอำนวยความสะดวกและประสานการประชาสัมพันธ์ โดยใช้ เครื่องมือและยุทธวิธีของส่วนราชการใน ทบ.

๕.๓.๔ ให้เชิญผู้แทนส่วนราชการหรือผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้คำแนะนำ คำปรึกษา หรือ ร่วมปฏิบัติงาน และขอรับข้อมูลในเรื่องที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสมและจำเป็น

๕.๓.๕ ศบภ.ทบ. มีผังการจัด ตามผนวก ก

๕.๔ ฝ่ายกิจการพลเรือน ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก (ฝกร.ศบภ.ทบ.)

๕.๔.๑ โครงสร้างการจัด และอำนาจหน้าที่ ฝกร.ศบภ.ทบ. ตามผนวก ข

๕.๔.๒ หน้าที่ของส่วนต่างๆ ฝกร.ศบภ.ทบ. ตาม ผนวก ค

๖. ให้ นชต.ทบ. จัดตั้ง ศบภ. ทบ.ระดับหน่วยให้สอดคล้องกับการจัดและการดำเนินงานของ ศบภ.ทบ. และเป็นหน่วยรับผิดชอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกัน แก้ไข บรรเทาภัยพิบัติ และช่วยเหลือผู้ประสบภัย พิบัติของ ทบ.

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๗. ให้ ศบภ. ทุกระดับหน่วย จัดทำแผนการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกัน แก้ไข บรรเทาภัยพิบัติที่เกิดจากสาธารณภัยและอุบัติเหตุ โดยการประสานงานกับฝ่ายพลเรือนในพื้นที่ รวมทั้งแผนการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติของหน่วย พร้อมทั้งพิจารณาทบทวนหรือปรับปรุงแผนดังกล่าว ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายและแนวทางการป้องกัน แก้ไข บรรเทาภัยพิบัติ ของ ทบ. และให้ติดตามสถานการณ์ด้านสาธารณภัยและอุบัติเหตุ พร้อมทั้งรายงานเหตุการณ์ด้านสาธารณภัยและอุบัติเหตุ รวมถึงผลการปฏิบัติงานของหน่วยในการป้องกัน แก้ไข บรรเทาภัยพิบัติให้ ศบภ. ทบ. ทราบอย่างต่อเนื่อง หากมีกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนให้รายงานให้ทราบในโอกาสแรก

๘. ให้ นขต.ทบ. สนับสนุนกำลังพลและข้อมูล รวมทั้งเครื่องมือและยุทโธปกรณ์ที่จำเป็น เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของฝ่ายเลขานุการ ศบภ.ทบ. เมื่อได้รับการร้องขอ

๙. การปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณและเงินอุดหนุนราชการ ให้ปฏิบัติตามระเบียบและคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑๐. อำนาจหน้าที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ ในข้อ ๕.๓ ให้อยู่ในดุลยพินิจและการสั่งการของ ผบ.ทบ.ในฐานะ ผอ.ศบภ.ทบ.

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พล.อ. ธีรชัย นาควานิช
(ธีรชัย นาควานิช)
ผบ.ทบ.

ผนวก ค

แบบรายงานการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติของ ทบ.

หน่วย.....

๑. ประเภทของภัย (อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย แผ่นดินไหว ฯ).....

๒. วัน,เดือน,ปี ที่เกิดภัย.....

๓. สถานที่เกิดภัย (ให้ระบุบ้านเลขที่, ถนน, หมู่บ้าน, ตำบล, อำเภอ, จังหวัด)

๔. ความเสียหาย (โดยประมาณ).....

๔.๑ ประชาชนรวม จำนวน.....คน เสียชีวิต จำนวน..... คน บาดเจ็บ จำนวน..... คน

๔.๒ บ้านเรือนที่พังอาศัย จำนวน..... หลัง

๔.๓ ทรัพย์สินอื่นๆ (เช่น พื้นที่การเกษตร อาคาร/สถานที่ สิ่งสาธารณูปโภคฯ คิดเป็นมูลค่า/บาท)

๕. การช่วยเหลือของหน่วยทหารในพื้นที่ (อาจแสดงด้วยตารางก็ได้)

๕.๑ กำลังพล จำนวน..... คน

๕.๒ ยุทโธปกรณ์ จำนวน..... รายการ

๕.๓ เครื่องมือ เครื่องใช้ จำนวน..... รายการ

๕.๔ การใช้เงินอุดหนุนราชการ จำนวนบาท

๕.๕ อื่นๆ จำนวน.....รายการ (เช่น อาหาร ยารักษาโรค การรักษาพยาบาล)

๖. ความต้องการการช่วยเหลือจากหน่วยเหนือ/ส่วนกลาง.....

หมายเหตุ

ตรวจถูกต้อง

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ตัวอย่างหนังสือ

ขออนุมัติงบประมาณรายจ่ายเพื่อขอใช้เงินอุดหนุนราชการ (วงเงิน ๑๐ ล้านบาท)

ที่/.....

.....

.....

.....

เรื่อง ขอรับโอนงบประมาณรายจ่ายเพื่อขอใช้เงินอุดหนุนราชการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

เชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

เรียน อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

อ้างถึง ๑. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. ประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖
สิ่งที่ส่งมาด้วย (เอกสารของแต่ละด้านตามตารางเอกสารที่แนบส่งเพื่อประกอบการพิจารณา โดยระบุเป็นข้อๆ ที่เกี่ยวข้อง)

ตามที่ คณะทำงานป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินจังหวัด..... ประเมินสถานการณ์..... (ชื่อเหตุการณ์)..... คาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในเวลาอันใกล้ และจำเป็นต้องรีบดำเนินการโดยฉับพลัน ซึ่งจังหวัดพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามมติที่ประชุมคณะทำงานป้องกันหรือยับยั้งภัยครั้งที่..... เมื่อวันที่..... และผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติจ่ายเงินแล้ว โดยขอเบิกเงินจากคลัง ตาม ขบ.๐๓ เลขที่ ๓๖๐๐๐.....ลงวันที่..... จังหวัดขอยืนยันและรับรองว่าได้ดำเนินการใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการถูกต้องเป็นจริงตามระเบียบและประกาศกรมฯ ที่อ้างถึง และใช้จ่ายภายในวงเงินอุดหนุนราชการของจังหวัด จึงขอรับโอนงบประมาณรายจ่ายเพื่อขอใช้เงินอุดหนุนราชการครั้งนี้ จำนวนเงิน.....บาท (...ตัวอักษร...) และมีเงินคืนคลัง จำนวน.....(ถ้ามี).....บาท

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการขอรับโอนงบประมาณรายจ่ายเพื่อขอใช้เงินอุดหนุนราชการให้จังหวัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ผู้ว่าราชการจังหวัด.....

ส่วนราชการ....

กลุ่มงาน/ฝ่าย.....

โทร.

โทรสาร

หมายเหตุ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุดที่ มท ๐๖๑๓๗/ว ๔๘๗ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๐ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามในหนังสือขออนุมัติเงินงบประมาณเพื่อขอใช้เงินอุดหนุนราชการฯ

กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ ■

ตารางเอกสารที่นำเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาแยกตามหลักเกณฑ์เชิงป้องกันหรือยับยั้ง
(เฉพาะที่จังหวัดต้องส่งให้กรมป้องกัน)

ที่	เอกสาร	จำนวน
๑	สำเนารายงานการประชุมของคณะกรรมการป้องกันหรือยับยั้ง	๒
๒	สำเนาบันทึกข้อความที่ผู้ว่าราชการจังหวัด อนุมัติจ่ายเงินทดรองราชการฯ ตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ ข้อ ๑๘ (๒)	๒
๓	สำเนาเอกสาร GFMS (ขบ.๐๓, บข.๐๑, นส.๐๒, ขจ.๐๕ พร้อม SAP R ๓)	๒
๔	รายละเอียดการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติเชิงป้องกันหรือยับยั้ง ภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (แบบ ป.ย.๑)	๓
๕	บัญชีสรุปการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติเชิงป้องกันหรือยับยั้ง ภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (แบบ ป.ย.๒)	๓
๖	สำเนาประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือฯ	๒
๗	แบบการใช้จ่ายน้ำมัน เครื่องมือ เครื่องจักรกล (ใช้แบบเดียวกับ ส.ภ.๕)	๒
๘	แบบแสดงรายการใช้จ่ายค่าจ้างเหมาขนพาหนะ/น้ำมันฯ (แบบ ส.ภ.๕)	๒
๙	สำเนาเอกสารจัดซื้อ/จ้าง (สำเนาใบเสร็จฯ ให้ประทับตราจ่ายเงินแล้ว/ลงนามกำกับ)	๒
๑๐	สำเนาเอกสารเบิกค่าใช้จ่ายตามแบบแผนทางราชการ เช่น ค.ช.จ.เดินทาง	๒
ให้ลงนาม “รับรองสำเนาถูกต้อง” ด้วยหมึกสีน้ำเงิน พร้อมชื่อ-สกุลตัวบรรจง และตำแหน่ง ทุกแผ่น		
โรครระบาดพืช/สัตว์ ไม่ว่าจะเป็นเงินหรือซื้อสารเคมี ให้ใช้เงินของกระทรวงเกษตรฯ ใช้เงินจังหวัดไม่ได้ (ระเบียบข้อ ๑๘)		

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ตัวอย่างหนังสือ

ขออนุมัติงบประมาณรายจ่ายเพื่อขอใช้เงินอุดหนุนราชการ (วงเงิน ๒๐ ล้านบาท)

ที่/.....

.....

.....

.....

เรื่อง ขอรับโอนงบประมาณรายจ่ายเพื่อขอใช้เงินอุดหนุนราชการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
ด้าน.....

เรียน อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

อ้างถึง ๑. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖
สิ่งที่ส่งมาด้วย (เอกสารของแต่ละด้านตามตารางเอกสารที่นำส่งเพื่อประกอบการพิจารณา โดยระบุเป็น
ข้อๆ ที่เกี่ยวข้อง)

ตามที่ได้เกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน(ชื่อภัย)..... จาก.....(กรณีอุทกภัยให้ระบุสาเหตุ)..... ขึ้น
ในพื้นที่อำเภอ.....(ชื่ออำเภอ)..... เมื่อวันที่.....(วันที่เกิดภัย)..... จังหวัด/อำเภอพิจารณาให้ความช่วยเหลือ
ตามมติที่ประชุม ก.ช.ภ.จ/อ. ครั้งที่.....เมื่อวันที่..... (หรือบันทึกอนุมัติให้ความช่วยเหลือกรณีประชุมไม่ทันวันที่
ที่..... ลงวันที่.....) และผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภออนุมัติจ่ายเงินแล้ว โดยขอเบิกเงินจากคลัง
ตาม ขบ.๐๓ เลขที่ ๓๖๐๐๐..... ลงวันที่..... ซึ่งจังหวัดขอยืนยันและรับรองว่าได้ดำเนินการใช้จ่าย
เงินอุดหนุนราชการถูกต้องเป็นจริงตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่อ้างถึง และใช้จ่ายภายในวงเงินอุดหนุนราชการ
ของจังหวัด จึงขอรับโอนงบประมาณรายจ่ายเพื่อขอใช้เงินอุดหนุนราชการ ครั้งนี้ จำนวนเงิน.....บาท
(...ตัวอักษร...) และมีเงินคืนคลัง จำนวน.....(ถ้ามี).....บาท

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการขอรับโอนงบประมาณรายจ่ายเพื่อขอใช้เงินอุดหนุนราชการ
ให้จังหวัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ผู้ว่าราชการจังหวัด.....

ส่วนราชการ....

กลุ่มงาน/ฝ่าย.....

โทร.

โทรสาร

หมายเหตุ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุดที่ มท ๐๖๑๗/ว ๔๘๗ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๐ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด

ลงนามในหนังสือขออนุมัติงบประมาณเพื่อขอใช้เงินอุดหนุนราชการฯ

กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ ■

ตารางเอกสารที่นำเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาแยกตามหลักเกณฑ์ (เฉพาะที่จังหวัดต้องส่งให้กรมป้องกัน)

ที่	เอกสาร	๕.๑	๕.๒	๕.๓	๕.๔.๑ ๕.๔.๔	๕.๔.๒	๕.๔.๓	๕.๕ อุทก	๕.๕ แล้ง	๕.๖
๑	สำเนาประกาศเขตฯ (เปิดภัย)	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒
	สำเนารายงานการประชุม ก.ช.ภ.อ./จ. มีมติเห็นชอบให้ประกาศเขตฯ	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒
	สำเนาประกาศสิ้นสุดภัย (ปิดภัย)	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒
	สำเนาประกาศยุติการให้ความช่วยเหลือ	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒
๒	สำเนารายงานการประชุม ก.ช.ภ.อ./จ. มีมติอนุมัติ/เห็นชอบให้ความช่วยเหลือ	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒
	สำเนาทะเบียนที่ดินนายอำเภอ/ผู้ว่าฯ อนุมัติ ให้ความช่วยเหลือ ตามระเบียบข้อ ๒๓ (๑) วรรคสอง (กรณีประชุมไม่ทันท้วงติง)	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒
๓	สำเนาทะเบียนที่ดินนายอำเภอ/ผู้ว่าฯ อนุมัติ จ่ายเงินฯ ตามระเบียบข้อ ๙ (๘)	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒
๔	สำเนา GFMS (ขบ.๐๓, ข.๐๑, นส.๐๒, ขจ.๐๕ และ SAP R/๓)	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒
๕	บัญชีสรุปการให้ความช่วยเหลือฯ	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓
	สรุปรายละเอียดเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือฯ (แบบ ข.ภ.๑)	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓
๖	สำเนาแบบช่วยเหลือ (จ่ายเป็นเงินสด)									
	(กษ.๐๒ ระดับหมู่บ้าน/พร้อมรายงาน การโอนเงินของธนาคารโดยเรียงหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ)				๒	๒	๒			
	(กษ.๐๒ ระดับตำบล)				๒	๒	๒			
	(กษ.๐๒ ระดับอำเภอ)				๒	๒	๒			
	(กษ.๐๓ ระดับจังหวัด)				๒	๒	๒			
	(กษ.๐๔ กรณีจ่ายเป็นเงินสด)				๒	๒	๒			
๗	สำเนาแบบรายงานความเสียหายฯ คชภ.๒, คชภ.๒/๑ (ช่วยเหลือพันธุพืช)				๒					
๘	สำเนาแบบการช่วยเหลือฯ (แบบ ส.ภ.๑)	๓								
	สำเนาใบสำคัญรับเงิน (แบบ ๕ หรือแบบ ส.ภ.๒)	๒								

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ตัวอย่างหนังสือ

ขออนุมัติงบประมาณรายจ่ายเพื่อขอใช้เงินทรงพระราชการ (วงเงินอำนาจอธิบดี)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

ที่ วันที่

เรื่อง การส่งใบสำคัญและเอกสารการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน กรณี.....

เรียน อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๑. เรื่องเดิม

ตามที่ได้เกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในพื้นที่จังหวัด... และศูนย์ ปภ.เขต... ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ จึงได้ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือในด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ และสิ่งอื่น ๆ เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่ง... (กรณีเยี่ยมเงิน)...อธิบดีอนุมัติให้ยืมเงินทรงพระราชการ จำนวนเงิน...บาท และได้รับการโอนเงินเมื่อวันที่...

๒. ข้อยุ่เบียบ

ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทรงพระราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม สรุปรสาระสำคัญดังนี้

ข้อ ๓๐ กรณีส่วนราชการได้จ่ายเงินทรงพระราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินไปแล้ว ให้ดำเนินการขอรับโอนเงินงบประมาณรายจ่ายเพื่อขอใช้เงินทรงพระราชการ โดยรวบรวมใบสำคัญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงิน ส่งให้กรมบัญชีกลาง ภายในสามสิบวันทำการนับแต่วันที่ได้รับเงินจากคลัง และให้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินซึ่งผู้มีอำนาจอนุมัติรับรองและเก็บหลักฐานใบสำคัญต้นฉบับไว้ที่ส่วนราชการนั้น เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

๓. ข้อเท็จจริง

...ชื่อหน่วยงาน... ดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณี... เรียบร้อยแล้ว จึงได้รวบรวมใบสำคัญพร้อมเอกสารการใช้จ่ายเงินทรงพระราชการ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น...บาท มีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ รายการ... จำนวน...(หน่วยนับ) จำนวนเงิน...บาท

๓.๒ รายการ... จำนวน...(หน่วยนับ) จำนวนเงิน...บาท

๓.๓ ฯลฯ

๔. ข้อพิจารณา

...ชื่อหน่วยงาน... ขอรายงานการใช้จ่ายเงินทดรองราชการเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณี... ตามข้อ ๓ จำนวนเงิน...บาท มีเงินเหลือส่งคืน...บาท (ถ้ามี) และขอยืนยันและรับรองว่าได้ดำเนินการใช้จ่ายเงินทดรองราชการถูกต้องเป็นจริงตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กำหนด และได้ตรวจสอบเอกสารถูกต้องครบถ้วนตามแบบแผนของทางราชการเรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งใบสำคัญและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินเพื่อประกอบการขอรับโอนงบประมาณรายจ่ายเพื่อخذจ่ายเงินทดรองราชการภายในระยะเวลา ๑๐ วันทำการนับแต่วันที่ได้รับเงินจากคลัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
เขต (จังหวัด)

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ตัวอย่างแบบรายงานประเภทต่าง ของ ปก.

ครั้งที่...../.....

แบบรายงานเหตุด่วนสาธารณภัย

ด่วนที่สุด ที่/..... วันที่.....
จาก.....
ถึง.....

1. ชนิดของภัย*..... สาเหตุของภัย.....
2. วันที่เกิดภัย*..... เวลา*..... น. วันที่สิ้นสุดภัย..... เวลา..... น.
3. สถานที่เกิดภัย*..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ.....
รวมหมู่บ้าน..... หมู่บ้าน รวมชุมชน..... ชุมชน รวมตำบล..... ตำบล รวมอำเภอ..... อำเภอ
พิกัด ละติจูด..... ลองจิจูด.....
4. ผู้ประสบภัย..... คน..... ครวเรือน บาดเจ็บ..... คน..... ครวเรือน เสียชีวิต..... คน..... ครวเรือน
สูญหาย..... คน..... ครวเรือน อพยพศูนย์พักพิงชั่วคราว..... คน..... ครวเรือน
5. พื้นที่ประสบภัย
 - 5.1 ที่อยู่อาศัย บ้านพักอาศัย (เสียหายบางส่วน)..... หลัง บ้านพักอาศัย (เสียหายทั้งหลัง)..... หลัง
อาคารชุด (คอนโด)..... อาคาร มูลค่าความเสียหาย..... บาท
 - 5.2 ด้านเศรษฐกิจ โรงงาน..... แห่ง บริษัท/ห้างร้าน..... แห่ง อื่นๆ.....
มูลค่าความเสียหาย..... บาท
 - 5.2 สาธารณูปโภค ไฟฟ้า..... แห่ง ประปา..... แห่ง อื่นๆ.....
มูลค่าความเสียหาย..... บาท
 - 5.3 สิ่งสาธารณประโยชน์ โรงพยาบาล..... แห่ง สถานที่ราชการ..... แห่ง วัด..... แห่ง
ถนน..... แห่ง สะพาน..... แห่ง คอสะพาน..... แห่ง ฝาย..... แห่ง อื่นๆ.....
มูลค่าความเสียหาย..... บาท
 - 5.4 พื้นที่เกษตร
 - ด้านพืช พืชไร่..... ไร่ นา..... ไร่ สวน..... ไร่ พืชต้นทุนสูง..... ไร่ อื่นๆ.....
 - ด้านประมง บ่อปลา..... บ่อ บ่อกุ้ง..... บ่อ อื่นๆ.....
 - ด้านปศุสัตว์ โค/กระบือ..... ตัว สุกร..... ตัว เป็ด/ไก่..... ตัว อื่นๆ.....
 มูลค่าความเสียหาย..... บาท
6. 6.1 การดำเนินการให้ความช่วยเหลือ*.....
- 6.2 เครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ รถดับเพลิง..... คัน รถบรรทุกน้ำ..... คัน รถกู้ภัย..... คัน เรือ..... ลำ
เครื่องสูบน้ำ..... เครื่อง อื่นๆ..... ส่วนราชการ..... หน่วยงาน
เอกชน/ประชาชน..... กลุ่ม/คน

หมายเหตุ ตรงที่มีเครื่องหมาย * กรอกข้อมูลให้ครบถ้วน

http://122.155.1.141/inner.pathum-6.63/cms/menu_6891/4175.1/

กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ ■

(ตัวอย่าง) จัดทำทุกด้าน

แบบ ข.ภ.๑

(กรณีประชุม ก.ช.ภ.จ.)

รายละเอียดเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน...(ระบุภัย)...

จังหวัด.....

ตามมติที่ประชุม ก.ช.ภ.จ. ครั้งที่...../..... ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ลำดับที่	อำเภอ	การให้ความช่วยเหลือ	จำนวนเงิน (บาท)	หลักเกณฑ์
		ด้าน.....		
๑		๑.โครงการ.....	xxxxxxx	ข้อ
		สภาพเดิม		
		ความเสียหาย		
		การให้ความช่วยเหลือ		
๒		๑.โครงการ.....	xxxxxxx	ข้อ
		สภาพเดิม		
		ความเสียหาย		
		การให้ความช่วยเหลือ		
รวม	อำเภอ	 โครงการ	xxxxxxx	

ตรวจถูกต้อง

อนุมัติ

(ลงชื่อ)

(ลงชื่อ)

(.....)

(.....)

ตำแหน่ง.....

ตำแหน่ง.....

เลขานุการ ก.ช.ภ.จ.

ประธาน ก.ช.ภ.จ.

(ตัวอย่าง)
แบบรายงานความเสียหายและการช่วยเหลือภัยพิบัติ (..ระบุภัย...)

หมู่ที่.....ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ส	ผู้ประสบภัย สาเหตุภัยพิบัติ (ระบุชนิดภัยพิบัติ)	บ้าน เลขที่ ตำบล	จำนวน คน			วันที่ เกิดภัย ชนิดภัย	ผู้ประสบภัย		5.1.4 เสียชีวิต	5.1.5 บิดาแม่	5.1.6 บิดาแม่	5.1.7 บิดาแม่		5.1.8 บิดาแม่	5.1.9 บิดาแม่	5.1.10 บิดาแม่	5.1.11 บิดาแม่	รวม
			ชาย	หญิง	รวม		ชาย	หญิง				ชาย	หญิง					
1																		
2																		
3																		
4																		
5																		
6																		
7																		
8																		
9																		
10																		
11																		
12																		
13																		
14																		
15																		
16																		
17																		
18																		
19																		
20																		
21																		
22																		
23																		
24																		
25																		
รวม																		

ลงชื่อ.....ผู้จัดทำ.....ผู้ตรวจสอบ.....ผู้รับรอง (นายก/รองนายก/เลขา อบต.)
(.....)
ตำแหน่ง.....ตำแหน่ง.....ตำแหน่ง.....

ผนวก จ

ระเบียบ กค. ว่าด้วยเงินทดรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

ระเบียบกระทรวงการคลัง

ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

พ.ศ. ๒๕๕๖

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วย
เงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖
ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติวิธีการ
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยความเห็นชอบ
ของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วย
เงินทดรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการ
เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖

(๒) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการ
เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

(๓) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๔ ระเบียบนี้ไม่ใช้บังคับกับการจ่ายเงินทดรองราชการ ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการ เพื่อใช้จ่ายกรณีฉุกเฉิน หรือจำเป็นในการรักษาความมั่นคงของประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๒ และระเบียบเงินทดรองของทางราชการทหาร

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“ภัยพิบัติ” หมายความว่า สาธารณภัยอันได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง ภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ภัยจากลูกเห็บ ภัยอันเกิดจากไฟฟ้า ภัยที่เกิดจากโรคหรือการระบาดของแมลงหรือศัตรูพืชทุกชนิด อากาศหนาวจัด ผิดปกติ ภัยสงคราม และภัยอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ก่อการร้าย กองกำลังจากนอกประเทศ ตลอดจนภัยอื่นๆ ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ หรือมีบุคคล หรือสัตว์ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน

“ฉุกเฉิน” หมายความว่า เกิดขึ้นโดยปัจจุบันทันด่วน หรือเป็นที่ คาดหมายว่าจะเกิดขึ้นในเวลาอันใกล้ และจำเป็นต้องรีบแก้ไขโดยฉับพลัน

“ผู้ประสบภัยพิบัติ” หมายความว่า ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย จากภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน แต่ไม่รวมถึงส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ

“การให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร” หมายความว่ารวมถึง การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการปศุสัตว์และด้านการประมงด้วย

“การให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ประสบภัย” หมายความว่า การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในระยะสั้น เพื่อให้ผู้ประสบภัยพิบัตินั้นสามารถช่วยตนเองได้ เช่น การให้ความช่วยเหลือเด็ก

ผู้สูงอายุ หรือคนพิการซึ่งหัวหน้าครอบครัวเสียชีวิต พิการ หรือบาดเจ็บจากภัยพิบัติ การขนย้ายครอบครัว และการส่งเสริมอาชีพระยะสั้น แก่ครอบครัวของผู้ประสบภัยพิบัติ เป็นต้น ตลอดจนการให้คำปรึกษา แนะนำ และการส่งต่อให้แก่หน่วยงานผู้มีความหน้าที่รับผิดชอบ อันเป็นการจำเป็นเพื่อให้การดำรงชีวิตเข้าสู่สภาวะปกติโดยเร็ว

“การให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์และการสาธารณสุข” หมายความว่า การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านกายและจิต ซึ่งประกอบด้วยการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสมรรถภาพ และการสาธารณสุขที่จำเป็นเพื่อให้การดำรงชีวิตเข้าสู่สภาวะปกติโดยเร็ว

ข้อ ๖ ให้ปลัดกระทรวงการคลังรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๗ การปฏิบัติในกรณีใดที่ระเบียบนี้ไม่ได้กำหนดไว้ หรือการยกเว้นการปฏิบัติในกรณีใดตามระเบียบนี้ ให้ส่วนราชการขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

หมวด ๑

เงินอุดหนุนราชการ

ข้อ ๘ ให้ส่วนราชการมีเงินอุดหนุนราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในระหว่างที่ยังไม่ได้รับเงินงบประมาณ ใช้จ่ายดังนี้

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

(๑) สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี	๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(๒) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงกลาโหม	๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(๓) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(๔) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(๕) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย	๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(๖) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข	๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(๗) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(๘) สำนักงานป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยจังหวัด แห่งละ	๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ในการนี้ให้ปลัดกระทรวงกลาโหมมีอำนาจจัดสรรเงินอุดหนุนราชการตาม (๒) แก่หน่วยงานในสังกัด กระทรวงกลาโหมตามความจำเป็นและเหมาะสม และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจจัดสรรเงินอุดหนุนราชการตาม (๘) แก่อำเภอหรือกิ่งอำเภอตามความจำเป็นและเหมาะสม ซึ่งแต่ละแห่งต้องมีวงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ ในกรณีที่มีความจำเป็นจะจัดสรรเพิ่มเติมให้อีกก็ได้ และให้แจ้งกระทรวงการคลังทราบด้วย

กรณีเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีอำนาจอนุมัติให้ส่วนราชการอื่นมีวงเงินทศรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบ ภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินได้ตามความเหมาะสม จำเป็น และกรณีที่วงเงินทศรอง ราชการไม่พอ ให้ส่วนราชการดังกล่าวหรือส่วนราชการตามวรรคหนึ่งสามารถ ขอย้ายวงเงินทศรองราชการเพิ่มโดยตรงต่อกระทรวงการคลังได้ แล้วให้รายงาน การอนุมัติดังกล่าวให้นายกรัฐมนตรีทราบ

ข้อ ๙ การอนุมัติจ่ายเงินทศรองราชการภายในวงเงินตามข้อ ๘ ให้เป็นอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้

- (๑) นายกรัฐมนตรี สำหรับกรณีตามข้อ ๘ (๑)
- (๒) ปลัดกระทรวงกลาโหม สำหรับกรณีตามข้อ ๘ (๒)
- (๓) ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำหรับกรณีตามข้อ ๘ (๓)
- (๔) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำหรับกรณีตามข้อ ๘ (๔)
- (๕) ปลัดกระทรวงมหาดไทย สำหรับกรณีตามข้อ ๘ (๕)
- (๖) ปลัดกระทรวงสาธารณสุข สำหรับกรณีตามข้อ ๘ (๖)
- (๗) อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำหรับกรณี ตามข้อ ๘ (๗)

(๘) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับกรณีตามข้อ ๘ (๘) เว้นแต่ การอนุมัติจ่ายเงินทศรองราชการของอำเภอ หรือกิ่งอำเภอภายในวงเงินที่จัดสรรให้ ให้เป็นอำนาจของนายอำเภอหรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี

ผู้มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงินทศรองราชการตามวรรคหนึ่ง อาจมอบหมาย ให้บุคคลอื่นซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัด อนุมัติจ่ายเงินทศรองราชการแทนตน ก็ได้

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ในกรณีที่มีเหตุอันควรคาดหมายได้ว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในจังหวัดใด และมีความจำเป็นต้องเตรียมเงินสดไว้ เพื่อใช้จ่ายในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในวันหยุดราชการ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นมีอำนาจเบิกเงินทดรองราชการตามข้อ ๘ (๘) ไว้เพื่อสำรองจ่ายได้ตามความเหมาะสมจำเป็น และเมื่อภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินสิ้นสุดลงให้นำเงินที่เหลือส่งคืนคลัง

ข้อ ๑๐ ให้ส่วนราชการตามข้อ ๘ ยุติการอนุมัติจ่ายเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉินในกรณีใดกรณีหนึ่งที่เกิดขึ้นก่อนดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อส่วนราชการตามข้อ ๘ ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติแล้ว

(๒) เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการให้ความช่วยเหลือตามประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

(๓) มีการประกาศยุติการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจากอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี

หมวด ๒

คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

ข้อ ๑๑ ให้จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติระดับอำเภอหรือกิ่งอำเภอ คณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ” เรียกโดยย่อว่า “ก.ช.ภ.อ.” หรือ “คณะกรรมการ

ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกึ่งอำเภอ” เรียกโดยย่อว่า “ก.ช.ภ.กอ.” แล้วแต่กรณี ประกอบด้วยนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ เป็นประธานกรรมการ หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ หรือกิ่งอำเภอที่เกี่ยวข้อง หรือผู้แทนไม่เกินสี่คน ผู้แทนกระทรวงกลาโหมหนึ่งคน ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอนั้นหนึ่งคน เป็นกรรมการ และปลัดอำเภอ หัวหน้าฝ่ายความมั่นคง เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๑๒ ให้ ก.ช.ภ.อ. หรือ ก.ช.ภ.กอ. มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) สำรวจความเสียหายจากภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินที่เกิดขึ้นในอำเภอหรือกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณีและความต้องการรับความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ของผู้ประสบภัยพิบัติโดยจัดทำบัญชีเป็นประเภทไว้

(๒) ตรวจสอบและกลั่นกรองการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในด้านต่าง ๆ ตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้สำรวจความเสียหายจากภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ที่รับผิดชอบ ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

(๓) พิจารณาช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

(๔) ประสานงานและร่วมดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกับ ก.ช.ภ.อ. หรือ ก.ช.ภ.กอ. อื่น ในกรณีที่เกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในหลายอำเภอหรือหลายกิ่งอำเภอ

(๕) รายงานผลการสำรวจตาม (๑) และการแก้ไขความเดือดร้อนเฉพาะหน้าที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ให้ ก.ช.ภ.จ. ทราบหรือเพื่อพิจารณาดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่อไป

■ กองกัมบกในการช่วยเหลือนักพิบัติ

(๖) แต่งตั้งคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน และให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติตามที่ ก.ช.ภ.อ. หรือ ก.ช.ภ.กอ. มอบหมาย แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๓ ให้จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติระดับจังหวัดคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด” เรียกโดยย่อว่า “ก.ช.ภ.จ.” ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ปลัดจังหวัด พาณิชย์จังหวัด โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงกลาโหมหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุขหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่งคน ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินไม่เกินสี่คน ประธานหอการค้าจังหวัด หรือสภาอุตสาหกรรมจังหวัดหรือผู้แทนในเขตจังหวัดนั้นหนึ่งคนเป็นกรรมการ และหัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๑๔ ให้ ก.ช.ภ.จ. มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) ตรวจสอบและกลั่นกรองการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านต่างๆ ตามที่ ก.ช.ภ.อ. หรือ ก.ช.ภ.กอ. ได้สำรวจความเสียหายจากภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ที่รับผิดชอบตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

(๒) พิจารณาช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

(๓) ระดมสรรพกำลัง ควบคุม เร่งรัด และประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติเพื่อให้ผู้ประสบภัยพิบัติได้รับความช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว ทั่วถึง และไม่ซ้ำซ้อน

(๔) พิจารณานอมนัดค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติสำหรับส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่มีวงเงินต่องบประมาณเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน แต่จำเป็นต้องดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติตามมติของ ก.ช.ภ.จ.

(๕) จัดทำโครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ กำลังคน อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ และอื่นๆ ที่จำเป็นจากส่วนกลาง ในกรณีภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินที่เกิดขึ้นเกินกว่าความสามารถของจังหวัด

(๖) ประสานงานและร่วมดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกับ ก.ช.ภ.จ. อื่น ในกรณีภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้นในหลายจังหวัด

(๗) รายงานความเสียหายจากภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินที่เกิดขึ้นในจังหวัด การแก้ไขความเดือดร้อนเฉพาะหน้าที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และโครงการขอรับการสนับสนุนการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจากส่วนกลางให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทราบ หรือเพื่อพิจารณาดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่อไป

(๘) พิจารณาประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด

ข้อ ๑๕ การประชุมคณะกรรมการตามข้อ ๑๑ หรือข้อ ๑๓ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุมในการประชุม คราวใดถ้าประธานกรรมการ ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมลงคะแนนเสียงอีกครั้งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

หมวด ๓

การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

ข้อ ๑๖ การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติตามระเบียบนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวางหลักเกณฑ์สำหรับส่วนราชการในการดำเนินการช่วยเหลือโดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสมเมื่อเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในท้องที่หนึ่งท้องที่ใด โดยมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติ แต่มิได้มุ่งหมายที่จะชดเชยความเสียหายให้แก่ผู้ใด

ข้อ ๑๗ การใช้จ่ายเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามระเบียบนี้ ต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน หรือเป็นการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิม อันเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า โดยไม่สามารถใช้จ่ายเงินทดรองราชการเพื่อสร้างสิ่งก่อสร้าง หรือสาธารณูปโภคที่ถาวร หรือก่อสร้างใหม่ได้

ข้อ ๑๘ เมื่อเป็นที่คาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในเวลาอันใกล้และจำเป็นต้องรีบดำเนินการโดยฉับพลัน ให้ส่วนราชการดังต่อไปนี้ อาจใช้จ่ายเงินทดรองราชการในเชิงป้องกัน หรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินนั้นได้ โดยไม่ต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ภายในวงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ในกรณีกรุงเทพมหานคร ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงิน

ในกรณีจังหวัดอื่น ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงิน

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว แต่ยังไม่สามารถป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินดังกล่าวได้ ก็ให้ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน โดยให้ดำเนินการตามข้อ ๒๐

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง ไม่ใช้บังคับกับการป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินที่เกิดจากโรคหรือการระบาดของสัตว์หรือพืชทุกชนิด ทั้งนี้ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการ ตามข้อ ๑๙

ข้อ ๑๙ การป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน หรือการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ จากภัยที่เกิดจากโรคหรือการระบาดของสัตว์หรือพืชทุกชนิด ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ใช้จ่ายจากเงินงบประมาณของหน่วยงานก่อน เมื่อไม่สามารถป้องกันได้ และเกิดโรคหรือการแพร่ระบาดแล้ว และงบประมาณไม่เพียงพอ อาจใช้จ่ายจากเงินอุดหนุนตามข้อ ๘ (๔) ได้

ข้อ ๒๐ เมื่อภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้นในท้องที่ใดให้ผู้มีอำนาจดำเนินการประกาศให้ท้องที่นั้น เป็นเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเกิดในกรุงเทพมหานคร ให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๒) กรณีเกิดในจังหวัดอื่น ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับ ก.ช.ภ.จ.

การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ต้องกำหนดพื้นที่และระยะเวลาของการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัตินั้นด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ในการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ในจังหวัดอื่น ๆ หากไม่สามารถประชุม ก.ช.ภ.จ. ได้ทันเวลาที่และผู้ว่าราชการ จังหวัดเห็นว่าความเสียหายดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ที่กระทรวงการคลัง กำหนด ก็ให้มีอำนาจพิจารณาประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉินไปก่อนได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจาก ก.ช.ภ.จ.

ข้อ ๒๑ เมื่อได้มีการประกาศตามข้อ ๒๐ แล้ว ให้ส่วนราชการหรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่กำหนดในหมวดนี้

ข้อ ๒๒ การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดำเนินการ ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติทุกด้าน เว้นแต่การให้ความช่วยเหลือด้าน สังคมสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ประสบภัย การให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร หรือการให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์และการสาธารณสุข ให้เป็นอำนาจหน้าที่ ของส่วนราชการตามข้อ ๘ (๓) (๔) และ (๖) แล้วแต่กรณี

(๒) กรณีส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งไม่มีวงเงิน ทรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินได้รับการร้องขอให้ ช่วยเหลือ หรือถูกสั่งการให้ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ให้ขอรับการสนับสนุน จากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เว้นแต่การให้ความช่วยเหลือ ด้านสังคมสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ประสบภัย การให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร หรือการให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์และการสาธารณสุข ให้เป็น อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการตามข้อ ๘ (๓) (๔) และ (๖) แล้วแต่กรณี

(๓) กรณีที่มีเหตุจำเป็น เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ให้สำนักเลขาธิการ นายกรัฐมนตรี หรือสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงมหาดไทย ให้การสนับสนุนเงินอุดหนุนราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินแก่ส่วนราชการตามข้อ ๘ (๓) (๔) (๖) และ (๗) โดยไม่ต้องให้ส่วนราชการดังกล่าวขอรับการสนับสนุนก่อนได้

(๔) กรณีที่มีความจำเป็นเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติและกระทรวงกลาโหมได้รับการร้องขอหรือถูกสั่งการ หน่วยงานดังกล่าวสามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้โดยตรง

ข้อ ๒๓ การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในจังหวัดอื่นให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้อำเภอรอหรือกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณีดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามมติของ ก.ช.ภ.อ. หรือ ก.ช.ภ.กอ. แล้วแต่กรณีภายในวงเงินอุดหนุนราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดสรรให้และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติมากกว่าวงเงินที่ได้รับจัดสรร ให้อำเภอรอหรือกิ่งอำเภอขอรับการสนับสนุนโดยตรงจากจังหวัดและให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติการจ่ายเงินอุดหนุนราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินของจังหวัดเพื่อสนับสนุน การดังกล่าว หรือดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามมติของ ก.ช.ภ.จ. ในกรณีที่ไม่สามารถประชุม ก.ช.ภ.อ. ก.ช.ภ.กอ. หรือ ก.ช.ภ.จ. แล้วแต่กรณีได้ทันที่ กรณีนี้ ถ้านายอำเภอหรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี เห็นว่าความเสียหายดังกล่าวเป็นไปตามระเบียบนี้ ก็ให้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการให้ความช่วยเหลือไปก่อนได้ โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าว

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

(๒) ในกรณีส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งไม่มีวงเงินทศรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินได้รับการร้องขอให้ช่วยเหลือ หรือถูกสั่งการให้ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ให้ขอรับการสนับสนุนจากจังหวัด

(๓) ในกรณีที่มีความจำเป็น เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติและกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือกระทรวงกลาโหม แล้วแต่กรณีได้รับการร้องขอหรือถูกสั่งการ ให้หน่วยงานดังกล่าวสามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้โดยตรง และรายงานให้ ก.ช.ภ.อ. ก.ช.ภ.กอ. หรือ ก.ช.ภ.จ. ทราบต่อไป เว้นแต่ในกรณีการให้การสนับสนุนและช่วยเหลือในด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ และสิ่งอื่นๆ เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้โดยไม่ต้องร้องขอ

(๔) ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือกระทรวงสาธารณสุข มีอำนาจโอนเงินทศรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินให้แก่จังหวัด เพื่อใช้ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติได้ตามภารกิจของส่วนราชการเจ้าของเงิน โดยไม่ต้องให้จังหวัดขอรับการสนับสนุนก่อนได้

(๕) ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจโอนเงินทศรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินให้แก่จังหวัด โดยไม่ต้องให้จังหวัดขอรับการสนับสนุนก่อนได้การโอนเงินทศรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินให้แก่จังหวัดให้ดำเนินการตามวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ ๒๔ การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติของกระทรวงกลาโหม ทั้งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอื่น ให้สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงกลาโหม หรือหน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ตามข้อตกลงร่วมกันระหว่างกระทรวงกลาโหม กรุงเทพมหานคร กระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังและสำนักงานงบประมาณ เพื่อให้ความช่วยเหลือเป็นไปโดยทั่วถึงและไม่ซ้ำซ้อนกัน

การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงกลาโหมกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ข้อ ๒๕ การขอรับการสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือตามข้อ ๒๒ และข้อ ๒๓ ให้ทำเป็นหนังสือ ซึ่งอย่างน้อยให้มีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ประเภทของภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน
- (๒) วัน เดือน ปีที่เกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน และวัน เดือน ปีที่เกิดความเสียหาย
- (๓) สถานที่เกิดเหตุ (ให้ระบุชื่อถนน หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ)
- (๔) จำนวนผู้ประสบภัยพิบัติโดยประมาณ
- (๕) ความเสียหายโดยประมาณ เช่น จำนวนบ้านเรือนที่เสียหาย ทรัพย์สินที่เสียหาย รวมทั้งมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยประมาณ จำนวนผู้บาดเจ็บ ผู้เสียชีวิต เป็นต้น
- (๖) การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

■ กองกัมบกในการช่วยเหลือนักพิบัติ

(๗) ความต้องการในการขอรับความช่วยเหลือหรือสนับสนุน การให้ความช่วยเหลือ กรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ไม่อาจขอรับการสนับสนุน เป็นหนังสือได้ ให้ขอรับการสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือ โดยเครื่องมือ สื่อสารใด ๆ หรือโดยวิธีอื่นใด และให้ยืนยันเป็นหนังสือในภายหลังโดยด่วนที่สุด การขอรับการสนับสนุนระหว่างส่วนราชการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ส่วนราชการทำสัญญายืมเงินตามระเบียบของทางราชการ

ข้อ ๒๖ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบ ภัยพิบัติให้ส่วนราชการ ประสานงานระหว่างส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ด้วยกันกับเอกชนและองค์กรการกุศลที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ ความช่วยเหลือเป็นไปโดยทั่วถึง และไม่ซ้ำซ้อนกัน

หมวด ๔

การจ่ายและการชดใช้เงินทดรองราชการ

ข้อ ๒๗ การจ่ายเงินทดรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉินให้จ่ายเป็นค่าใช้จ่าย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่ กระทรวงการคลังกำหนด หากมีความจำเป็นต้องจ่ายนอกเหนือหลักเกณฑ์ตาม วรรคหนึ่ง ต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังก่อน

ข้อ ๒๘ เมื่อผู้มีอำนาจตามข้อ ๙ อนุมัติการจ่ายเงินทดรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินแล้ว ให้ส่วนราชการตามข้อ ๘ เบิกเงินจากคลังเป็นเงินทดรองราชการเพื่อรองจ่ายไปพลางก่อน ตามที่กำหนด ในระเบียบนี้

ข้อ ๒๙ ในการจ่ายเงินรายใด ผู้รับเงินมิได้ออกใบเสร็จรับเงินให้ไว้เป็นหลักฐาน หรือมิได้ลงลายมือชื่อไว้ในสมุดทะเบียนที่ใช้เป็นหลักฐานการจ่ายเงินของทางราชการ ให้ผู้รับเงินทำใบสำคัญรับเงินตามระเบียบของทางราชการ

ข้อ ๓๐ กรณีส่วนราชการตามข้อ ๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗) ได้จ่ายเงินทดรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินไปแล้ว ให้ดำเนินการขอรับการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่าย เพื่อชดใช้เงินทดรองราชการดังนี้

(๑) รวบรวมใบสำคัญและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงิน เพื่อส่งให้สำนักงบประมาณภายในสามสิบวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับเงินจากคลัง เมื่อสำนักงบประมาณได้รับใบสำคัญและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินแล้ว ให้ดำเนินการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่าย เพื่อชดใช้เงินทดรองราชการโดยเร็ว

(๒) เมื่อได้จ่ายเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินไปแล้ว ให้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงิน ซึ่งผู้มีอำนาจอนุมัติรับรอง และเก็บหลักฐานใบสำคัญต้นฉบับไว้ที่ส่วนราชการนั้น เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

ข้อ ๓๑ กรณีส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ได้รับการสนับสนุนหรือได้รับโอนเงินทดรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินจากส่วนราชการตามข้อ ๘ ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐดังกล่าว ส่งใบสำคัญและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินมายังส่วนราชการเจ้าของเงินภายในสามสิบวันทำการนับแต่วันที่ได้รับเงิน และให้ส่วนราชการเจ้าของเงินเร่งดำเนินการรวบรวมใบสำคัญและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงิน เพื่อส่งให้สำนักงบประมาณตามวิธีการในข้อ ๓๐ ทั้งนี้ ระยะเวลาในการดำเนินการขอรับการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่าย เพื่อชดใช้เงินทดรองราชการจะต้องเสร็จสิ้นภายในหกสิบวันทำการ กรณีกระทรวงกลาโหมได้จัดสรรเงินทดรอง

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินให้แก่หน่วยงานในสังกัด หรือกรณีสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด จะขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อค่าใช้จ่ายทรอกราชการ ให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม หรือสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ส่งใบสำคัญและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินมายังสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงกลาโหม หรือ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับเงิน และให้สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงกลาโหม หรือ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เร่งดำเนินการรวบรวมใบสำคัญและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงิน เพื่อส่งให้สำนักงานงบประมาณตามวิธีการ ในข้อ ๓๐ ทั้งนี้ ระยะเวลาในการดำเนินการขอรับการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่าย เพื่อค่าใช้จ่าย ทรอกราชการ จะต้องเสร็จสิ้นภายในหกสิบวันทำการ

ข้อ ๓๒ ให้ส่วนราชการจัดทำรายงานการจ่ายเงินทรอกราชการ ส่งไปยังคณะผู้บริหารการคลังประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการตรวจสอบติดตาม การใช้จ่ายเงินทรอกราชการกระทรวงการคลังแล้วแต่กรณี ตามแบบและ เงื่อนไขที่กรมบัญชีกลางกำหนด

ข้อ ๓๓ ในกรณีที่เกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในเดือนสิงหาคมและ กันยายน และได้จ่ายเงินทรอกราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณี ฉุกเฉินไปแล้ว แต่ไม่สามารถจัดงบประมาณรายจ่าย เพื่อค่าใช้จ่าย ทรอกราชการในงบประมาณได้ทัน ให้นำไปขอรับการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่าย ชดเชยในงบประมาณถัดไป โดยให้ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่ได้รับอนุมัติให้ก่อหนี้ ผูกพันเกินกว่า หรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

ข้อ ๓๔ วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเงินในเรื่องใดที่มีได้กำหนดไว้ใน ระเบียบนี้ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

หมวด ๕

การจัดหาและการควบคุมพัสดุ

ข้อ ๓๕ ให้ส่วนราชการบริหารการพัสดุสำหรับการจัดหาพัสดุ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติตามที่กำหนดในระเบียบนี้ดังนี้

(๑) ในการจัดหาพัสดุ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติซึ่งเป็นรายการค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีพ และความเป็นอยู่ของประชาชน และต้องใช้เวลาในการดำเนินการหรือให้การช่วยเหลือไม่เกินเจ็ดวัน ให้ผู้มีอำนาจตามข้อ ๙ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างอย่างน้อยสามคน เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหา เปรียบเทียบราคา และตกลงราคากับผู้มีอาชีพขายหรือรับจ้างทำงานนั้นโดยตรง ในราคาซึ่งไม่สูงกว่าราคาตลาดของท้องที่ในช่วงเวลาที่ภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้น โดยคุณสมบัติของผู้มีอาชีพขายหรือรับจ้าง ทำงานดังกล่าว นั้น อย่างน้อยต้องคำนึงถึงประสบการณ์หรือผลงานเกี่ยวกับอาชีพนั้นโดยตรง และมีสมรรถภาพในส่วนที่เกี่ยวกับกำลังคน เครื่องมือ และโรงงาน เมื่อดำเนินการตกลงราคาพัสดุแล้ว ให้รายงานต่อผู้มีอำนาจ ตามข้อ ๙ เพื่อพิจารณาอนุมัติและออกไปคำสั่งซื้อหรือใบสั่งจ้าง หากการดำเนินการดังกล่าวจะไม่ทันต่อเหตุการณ์ ให้คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตาม (๑) พิจารณาดำเนินการจัดซื้อหรือจัดจ้างไปก่อนได้ภายในวงเงินไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท แล้วเร่งรายงานขอความเห็นชอบต่อผู้มีอำนาจตามข้อ ๙ ในโอกาสแรกที่ทำได้

(๒) สำหรับการจัดหาพัสดุ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ นอกเหนือจากรายการตาม (๑) ซึ่งไม่ใช่รายการค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีพ และความเป็นอยู่ของประชาชน และต้องใช้เวลาในการดำเนินการ หรือให้ความช่วยเหลือมากกว่าเจ็ดวันขึ้นไป ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ

■ กองกัมพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ข้อ ๓๖ ให้ผู้มีอำนาจตามข้อ ๙ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ อย่างน้อยสามคน เพื่อทำหน้าที่ตรวจรับพัสดุที่จัดหามาตามข้อ ๓๕ (๑) และ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่คนหนึ่งหรือหลายคนทำหน้าที่จัดทำบัญชีรับ-จ่ายพัสดุ ที่จัดหา โดยเงินอุดหนุนราชการตามระเบียบนี้ โดยแสดงรายการและจำนวนพัสดุพร้อมกับ รายชื่อหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับมอบพัสดุ หรือข้อมูลอื่นที่แสดงถึง การแจกจ่ายเพื่อเป็นหลักฐานเมื่อกรณีฉุกเฉินสิ้นสุดลง และสามารถปฏิบัติตาม ระเบียบปกติได้แล้ว ให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุตามวรรคหนึ่งดำเนินการ สำรวจพัสดุที่คงเหลืออยู่ทั้งหมด และให้นำพัสดุดังเหลือไปลงบัญชีพัสดุหรือ ทะเบียนครุภัณฑ์ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุต่อไป

หมวด ๖

การตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการ

ข้อ ๓๗ ให้คณะผู้บริหารการคลังประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “คบจ.” ที่กระทรวงการคลังแต่งตั้ง มีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

(๑) ตรวจสอบการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในจังหวัด ให้เป็นไปโดยถูกต้องตามระเบียบนี้

(๒) ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการตามระเบียบนี้ ในจังหวัดเพื่อให้เกิดความถูกต้องและโปร่งใส

(๓) รายงานผลการตรวจสอบตาม (๑) และ (๒) ให้คณะกรรมการ ตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการ กระทรวงการคลังทราบ ให้สำนักงานคลังจังหวัดเป็นศูนย์ประสานงานเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินอุดหนุน

ราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินของจังหวัดและทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของ คบจ.

ข้อ ๓๘ ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงินทดรองราชการกระทรวงการคลัง ประกอบด้วยอธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้แทนสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ผู้แทนสำนักงบประมาณ เป็นกรรมการ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการและเลขานุการ ให้กรมบัญชีกลาง เป็นศูนย์ตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงินทดรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินและทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๓๙ ให้คณะกรรมการตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงินทดรองราชการกระทรวงการคลัง มีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

(๑) ตรวจสอบการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปโดยถูกต้องตามระเบียบนี้

(๒) ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินทดรองราชการตามระเบียบนี้ในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เกิดความถูกต้องและโปร่งใส

(๓) ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามรายงานของ คบจ.

(๔) รับปัญหาข้อร้องเรียนจากประชาชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ซึ่งเป็นไปอย่างไม่ถูกต้อง ไม่เป็นธรรม หรือไม่เป็นไปตามระเบียบนี้ พร้อมทั้งตรวจสอบและแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการต่อไปตามที่เห็นสมควร

(๕) รายงานผลการตรวจสอบตาม (๑) (๒) และ (๓) ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๐ การดำเนินการและการใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน สำหรับภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินที่เกิดขึ้นอยู่ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖ จนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ เว้นแต่การดำเนินการขั้นตอนใดที่ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการให้ถือปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ ๔๑ ในระหว่างที่ยังมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราในการจ่ายเงินอุดหนุนราชการตามระเบียบนี้ ให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติที่ออกตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖ ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ ๔๒ ในระหว่างที่ยังมิได้กำหนดแบบและเงื่อนไขรายงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการตามระเบียบนี้ ให้ใช้แบบและเงื่อนไขรายงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการที่กรมบัญชีกลางกำหนดตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖ ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการกำหนดแบบและเงื่อนไขรายงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการตามระเบียบนี้

ข้อ ๔๓ ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกิ่งอำเภอ และคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด

กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ ■

ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖ อยู่ในวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกิ่งอำเภอ และคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด ตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖

กิตติรัตน์ ณ ระนอง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ผนวก จ

หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดรราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๗ แห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดรราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ กระทรวงการคลัง จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินไว้ดังต่อไปนี้

๑. หลักเกณฑ์นี้เรียกว่า “หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดรราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖”

๒. หลักเกณฑ์นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

๓. ให้ยกเลิกหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ บรรดาหลักเกณฑ์และคำสั่งอื่นใดที่กำหนดไว้แล้วในหลักเกณฑ์นี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์นี้ ให้ใช้หลักเกณฑ์นี้แทน

๔. ขอบเขตการจ่ายเงินอุดรราชการจะต้องเป็นการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉินตามความหมายแห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดรราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

๕. การจ่ายเงินอุดรราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข และอัตราดังต่อไปนี้

๕.๑ ด้านการดำรงชีพ ให้ดำเนินการช่วยเหลือเป็นสิ่งของหรือ
จ่ายเป็นเงินโดยคำนึงถึงสภาพและเหตุการณ์ตามความเหมาะสมดังนี้

๕.๑.๑ ค่าอาหารจัดเลี้ยงวันละไม่เกิน ๓ มื้อ มื้อละไม่เกิน
๓๐ บาทต่อคน

๕.๑.๒ ค่าถุงยังชีพชุดละไม่เกิน ๕๕๐ บาท ต่อครอบครัว

๕.๑.๓ ค่าจัดซื้อหรือจัดหาผ้าสำหรับบริโภคและใช้สอย
ในที่อยู่อาศัย เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น จนกว่าเหตุการณ์ประสบภัยพิบัติ
จะเข้าสู่ภาวะปกติ

๕.๑.๔ ค่าจัดหาสิ่งของในการดำรงชีพเบื้องต้น กรณีที่อยู่
อาศัยได้รับความเสียหายทั้งหลังเท่าที่จ่ายจริง ครอบครัวละไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

๕.๑.๕ ค่าวัสดุซ่อมแซมหรือก่อสร้างที่อยู่อาศัยประจำ
ซึ่งผู้ประสบภัยพิบัติเป็นเจ้าของที่ได้รับความเสียหายเท่าที่จ่ายจริงหลังละไม่เกิน
๓๓,๐๐๐ บาท

๕.๑.๖ ค่าวัสดุซ่อมแซมหรือสร้างยุ้งข้าว โรงเรือนสำหรับ
เก็บพืชผล และคอกสัตว์ที่ได้รับความเสียหาย เท่าที่จ่ายจริง ครอบครัวละไม่เกิน
๕,๐๐๐ บาท

๕.๑.๗ กรณีที่ผู้ประสบภัยพิบัติเช่าบ้านเรือนของผู้อื่น
และบ้านเช่าเสียหายจากภัยพิบัติทั้งหลัง หรือเสียหายบางส่วนจนอยู่อาศัยไม่ได้
ให้ช่วยเหลือเป็นค่าเช่าบ้านแก่ผู้ประสบภัยพิบัติเท่าที่จ่ายจริง ในอัตราครอบครัวละ
ไม่เกินเดือนละ ๑,๗๐๐ บาท เป็นเวลาไม่เกิน ๒ เดือน

๕.๑.๘ ค่าดัดแปลงสถานที่สำหรับเป็นที่พักชั่วคราวเท่าที่
จ่ายจริง ครอบครัวละไม่เกิน ๒,๒๐๐ บาท หรือค่าผ้าใบหรือผ้าพลาสติก
หรือวัสดุอื่นๆ สำหรับกันแดดกันฝนเท่าที่จ่ายจริง ครอบครัวละไม่เกิน ๙๐๐ บาท

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๕.๑.๙ ค่าใช้จ่ายที่ส่วนราชการจัดหาสาธารณูปโภคในที่พักชั่วคราว

(๑) ค่าไฟฟ้าให้เป็นไปตามที่การไฟฟ้านครหลวงหรือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะเรียกเก็บ สำหรับกรณีที่ท้องที่นั้นไม่มีไฟฟ้าให้จัดอุปกรณ์แสงสว่างอื่น ๆ ทดแทนได้เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น

(๒) จัดหาน้ำบริโภคและใช้สอยจากหน่วยงานที่จังหวัดและอำเภอมีอยู่ เช่น การประปาส่วนภูมิภาค การประปานครหลวง หน่วยดับเพลิงเทศบาล เป็นต้น หรือจัดซื้ออุปกรณ์บรรจุน้ำตามความจำเป็นของจำนวนผู้ประสบภัยพิบัติ รวมทั้งการจัดซื้อเพื่อบริโภคใช้สอยเท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น

(๓) จัดสร้างหรือจัดหาห้องน้ำ ห้องส้วม ๑ ที่ต่อ ๑๐ คน เท่าที่จ่ายจริงเฉลี่ยที่ละไม่เกิน ๑,๕๐๐ บาท

(๔) จัดสร้างที่รองรับทำลายหรือกำจัดขยะมูลฝอยเท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น

๕.๑.๑๐ ค่าเครื่องนุ่งห่ม รายละไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

๕.๑.๑๑ ค่าเครื่องมือประกอบอาชีพ และหรือเงินทุนสำหรับผู้ประสบภัยพิบัติที่เป็นอาชีพหลักในการหาเลี้ยงครอบครัวของผู้ประสบภัยพิบัติเท่าที่จ่ายจริง ครอบครัวละไม่เกิน ๑๑,๐๐๐ บาท

๕.๑.๑๒ ค่าช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ

(๑) กรณีบาดเจ็บสาหัสที่ต้องรักษาในสถานพยาบาล ตั้งแต่ ๓ วันขึ้นไป ให้จ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้น เป็นเงินจำนวน ๓,๐๐๐ บาท

(๒) กรณีบาดเจ็บจนถึงขั้นพิการไม่สามารถประกอบอาชีพตามปกติได้ ให้ช่วยเหลือเบื้องต้น เป็นเงินจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ ■

(๓) กรณีภัยพิบัติที่เป็นสาธารณภัยขนาดใหญ่ หรือรุนแรงเป็นที่สะเทือนขวัญของประชาชนทั่วไป ให้จ่ายเงินและหรือสิ่งของ ปลอบขวัญ ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บที่รักษาตัวในสถานพยาบาล รายละเอียดไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท

๕.๑.๑๓ ค่าจัดการศพผู้เสียชีวิต รายละเอียดไม่เกิน ๒๕,๐๐๐ บาท และในกรณีผู้ประสบภัยที่เสียชีวิตเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือเป็นผู้หารายได้ เลี้ยงดูครอบครัว ให้พิจารณาช่วยเหลือเงินสงเคราะห์ครอบครัวอีกไม่เกิน ๒๕,๐๐๐ บาท

๕.๑.๑๔ กรณีอากาศหนาวมีอุณหภูมิต่ำกว่า ๑๕ องศาเซลเซียสและมีช่วงเวลาอากาศหนาวยาวนานติดต่อกันเกิน ๓ วัน ให้จ่าย ค่าจัดซื้อเครื่องกันหนาวสงเคราะห์ราษฎรได้เท่าที่จ่ายจริง คนละไม่เกิน ๒๔๐ บาท ทั้งนี้ จังหวัดหนึ่งไม่เกินงบประมาณปีละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๕.๒ ด้านสังคมสงเคราะห์ ให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบ ภัยพิบัติ ดังนี้

๕.๒.๑ ช่วยเหลือเป็นเงินสงเคราะห์เพื่อบรรเทาภาวะวิกฤต เฉพาะหน้าแก่นักเรียน นักศึกษา ที่บิดามารดาหรือผู้อุปการะเลี้ยงดูหรือ ผู้มีรายได้หลักเลี้ยงดูครอบครัวเสียชีวิตจากภัยพิบัติ คนละ ๕๐๐ บาท

๕.๒.๒ จัดโครงการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพระยะสั้นเฉพาะ พื้นที่ประสบภัยพิบัติแก่ผู้ประสบภัย เพื่อให้มีรายได้เลี้ยงดูครอบครัวใน ภาวะวิกฤต โดยให้เบิกค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเท่าที่จ่ายจริง ดังนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายสำหรับอุปกรณ์การฝึกอาชีพเท่าที่ จ่ายจริง คนละไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท

(๒) ค่าใช้จ่ายตอบแทนวิทยากรวันละไม่เกิน ๕๐๐ บาท ไม่เกิน ๑๐ วัน

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

(๓) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ปฏิบัติการฝึกอบรม
เท่าที่จ่ายจริง ภายในวงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

(๔) ค่าอุปกรณ์ในการลงทุนประกอบอาชีพที่ได้รับ
การฝึกอบรมเท่าที่จ่ายจริง ครอบคลุมจะไม่เกิน ๔,๐๐๐ บาท

๕.๓ ด้านการแพทย์และการสาธารณสุข ให้ดำเนินการช่วยเหลือ
ผู้ประสบภัยพิบัติ ดังนี้

๕.๓.๑ จัดหาวัสดุ เคมีภัณฑ์ อาหาร และเวชภัณฑ์ สำหรับ
แจกจ่ายประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคน้ำ อาหารที่ปลอดภัย ดังนี้

(๑) ค่าวัสดุ เคมีภัณฑ์ สำหรับไปทำความสะอาด
บ่อน้ำต้นของประชาชน บ่อน้ำจะไม่เกิน ๓๐ บาท

(๒) น้ำดื่มแก่ครอบครัวที่ขาดแคลนน้ำสะอาดบริโภค
ครอบคลุมจะไม่เกิน ๒๐๐ บาท

(๓) ค่าอาหารเสริมโปรตีนและอาหารที่มีประโยชน์
ต่อร่างกายแก่ประชาชนผู้ประสบภัย เพื่อการฟื้นฟูสภาพร่างกายและเสริมสร้าง
ภูมิคุ้มกันโรค ครอบคลุมจะไม่เกิน ๕๐๐ บาท

๕.๓.๒ จัดหาวัสดุ เคมีภัณฑ์ วัสดุวิทยาศาสตร์การแพทย์
สำหรับไปปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชน ปรับปรุงสุขภาพและอนามัย
สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการควบคุมป้องกันโรค ได้แก่

(๑) ค่าวัสดุ เคมีภัณฑ์ สำหรับทำความสะอาดบ่อน้ำ
สาธารณะ ติดตั้งประปาสนาม ทำลายแหล่งแพร่เชื้อโรค เท่าที่จ่ายจริงตาม
ความจำเป็น

(๒) ค่าสารเคมีและวัสดุในกิจกรรมการล้างตลาด
ได้แก่ ผงปูนคลอรีน ๖๕% และถุงดำใส่ขยะเท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น

(๓) ค่าวัสดุวิทยาศาสตร์การแพทย์สำหรับทดสอบ

เชื้ออุจจาระร่วงอย่างแรง น้ำ อาหาร และเครื่องดื่ม จ่ายได้ตัวอย่างละไม่เกิน ๑๐๐ บาท

(๔) ค่าวัสดุวิทยาศาสตร์สำหรับเตรียมอาหารเลี้ยงเชื้อ เพื่อนำส่งอุจจาระ จ่ายได้ตัวอย่างละไม่เกิน ๑๕ บาท และเพื่อนำส่งตัวอย่างน้ำ จ่ายได้ไม่เกินตัวอย่างละ ๒๕ บาท สำหรับตรวจหาเชื้อก่อโรคอุจจาระ

(๕) ค่าวัสดุวิทยาศาสตร์การแพทย์สำหรับการทดสอบ อาหาร จ่ายได้ตัวอย่างละไม่เกิน ๓๐ บาท

(๖) ค่าวัสดุวิทยาศาสตร์สำหรับตรวจวินิจฉัยโรค เลปโตสไปโรซิส จ่ายได้ตัวอย่างละไม่เกิน ๕๐ บาท

(๗) ค่ายาและเวชภัณฑ์สำหรับการรักษาและควบคุม การแพร่ระบาดของโรค จ่ายได้ไม่เกินคนละ ๖๐ บาท

๕.๓.๓ จัดหาวัสดุในการเก็บตัวอย่างอากาศ

(๑) ค่าวัสดุสำหรับเครื่องเก็บตัวอย่างฝุ่นละออง ขนาดเล็กกว่า ๑๐ ไมครอน ประกอบด้วย แปร่งถ่าน ๑ คู่ ปากกา เครื่องบันทึก อัตราการไหล แผ่นกราฟวงกลมบันทึกอัตราการไหล กระดาษกรองใยแก้ว และค่าตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ ตัวอย่างละไม่เกิน ๔,๐๐๐ บาท

(๒) ค่าวัสดุเก็บตัวอย่างและน้ำยาวิเคราะห์ตะกั่ว ตัวอย่างละไม่เกิน ๕๐๐ บาท

(๓) ค่าวัสดุเก็บตัวอย่าง น้ำยา และสารเคมีในการเก็บตัวอย่างและวิเคราะห์ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ตัวอย่างละไม่เกิน ๓๐๐ บาท

(๔) ค่าวัสดุเก็บตัวอย่าง น้ำยาและสารเคมีในการเก็บตัวอย่างและวิเคราะห์ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ ตัวอย่างละไม่เกิน ๓๐๐ บาท

๕.๔ ด้านการเกษตรให้ดำเนินการช่วยเหลือเป็นต้นทุนในลำดับแรก แก่ผู้ประสบภัยพิบัติ ที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่กำกับดูแลแต่ละด้านของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ก่อนเกิดภัยพิบัติแล้วเท่านั้น โดยเบิกจ่ายได้ ดังนี้

■ กองกัมบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๕.๔.๑ ด้านพืช

๕.๔.๑.๑ ให้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่พืชตายหรือเสียหายเป็นค่าพันธุ์พืชและค่าปุ๋ย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตรา ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดตามจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรจริงที่ได้รับความเสียหาย ทั้งนี้ ไม่เกิน ๓๐ ไร่

๕.๔.๑.๒ กรณีพื้นที่ทำการเพาะปลูก ได้ถูกหิน ดิน ทลาย ไม้ โค่น รวมทั้งซากวัชพืชทุกชนิดทับถมจนไม่สามารถใช้เพาะปลูกได้ และหน่วยงานของรัฐไม่สามารถเข้าไปให้ความช่วยเหลือ กรณีดังกล่าวได้ให้ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายเป็นค่าจ้างเหมาในการขุดลอก ขนย้ายหิน ดิน ทลาย ไม้ โค่น รวมทั้งซากวัชพืชที่ทับถมพื้นที่แปลงเกษตรกรรม เพื่อให้สามารถใช้พื้นที่เพื่อการเพาะปลูกพืชอายุสั้นได้ในขนาดพื้นที่ ไม่เกิน ๕ ไร่

๕.๔.๑.๓ กรณีราษฎรมีความจำเป็นต้องขนย้าย ปัจจัยการผลิตและผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติให้ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการขนย้ายปัจจัยการผลิตและผลผลิตในอัตราร้อยละ ๕๐ ของปัจจัยการผลิตและผลผลิตของเกษตรกรที่ดำเนินการขนย้าย

๕.๔.๑.๔ กรณีเกิดการแพร่ระบาดของศัตรูพืช ให้จัดหาสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช หรืออินทรีย์วัตถุ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ทุกชนิด ในการกำจัดการแพร่ระบาดของศัตรูพืชทุกชนิด

๕.๔.๒ ด้านประมง ให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่สัตว์น้ำตายหรือเสียหาย โดยสนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ อาหารสัตว์น้ำ วัสดุทางการประมง สารเคมี และยารักษาโรค ที่จำเป็นได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด ตามความจำเป็นและเหมาะสม

๕.๔.๓ ด้านปศุสัตว์

๕.๔.๓.๑ ให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัย
ในกรณีที่เป็นการจัดหาพืช อาหารสัตว์ วัคซีนและเวชภัณฑ์รักษาสัตว์เพื่อ
ป้องกันและกำจัดโรค การฟื้นฟูสุขภาพสัตว์เลี้ยงและจัดหาอาหารสำเร็จรูป
ตามราคาท้องตลาด หรือตามความจำเป็นและเหมาะสม

๕.๔.๓.๒ ให้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย
ที่สัตว์ตายหรือสูญหาย หรือแปลงหญ้าอาหารสัตว์เสียหายตามหลักเกณฑ์
วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด

๕.๔.๔ ด้านการเกษตรอื่น

๕.๔.๔.๑ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการปรับเปลี่ยนพื้นที่
การไถพรวน ยกร่อง การก่อสร้างคันดิน เพื่อการเพาะปลูกพืชหรือประกอบ
กิจกรรมด้านการเกษตรที่เป็นการบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของผู้ประสบ
ภัยพิบัติ

๕.๔.๔.๒ ค่าซ่อมแซมอาคารชลประทานและระบบ
ชลประทานให้สามารถใช้งานได้ในช่วงฉุกเฉิน โดยให้ดำเนินการได้เฉพาะในส่วน
ที่เกี่ยวกับการระบายน้ำ

๕.๔.๔.๓ ค่าจ้างเหมารถยนต์ ค่าระวางบรรทุกทาง
รถไฟและเรือบรรทุกของเอกชน เพื่อใช้ในการขนย้ายสัตว์เลี้ยงที่ประสบภัย
และที่นำไปสนับสนุนหรือขนส่งพืชหญ้าอาหารสัตว์ หรืออาหารสัตว์ให้เบิกจ่าย
ดังนี้

(๑) ค่าจ้างเหมารถยนต์และเรือบรรทุก
ของเอกชน ให้จ่ายเป็นรายวันตามราคาท้องถิ่น

(๒) ค่าระวางบรรทุกทางรถไฟให้เบิกจ่าย
ได้เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๕.๕ ด้านบรรเทาสาธารณภัยให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ โดยเบิกจ่ายได้ ดังนี้

๕.๕.๑ จัดหาภาชนะรองรับน้ำ เช่น โถงซีเมนต์ ถังเหล็ก อาบสังกะสี ถังเก็บน้ำ ค.ส.ล. ถังปูนฉาบเสริมลวด หรือถังเก็บน้ำประเภทอื่นๆ เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค

๕.๕.๒ ซ่อมแซมภาชนะรองรับน้ำที่ชำรุดเสียหาย เพื่อให้สามารถใช้เก็บน้ำไว้อุปโภคบริโภค

๕.๕.๓ ซ่อมแซมสิ่งสาธารณประโยชน์ที่ได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติ ซึ่งมีได้อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการ ให้กระทำได้เฉพาะในกรณีเร่งด่วนจำเป็นเพื่อให้กลับคืนสู่สภาพเดิม โดยการซ่อมแซมนั้นต้องไม่เข้าซ้อนกับโครงการที่ได้รับงบประมาณดำเนินการในบริเวณนั้นอยู่แล้ว สำหรับการซ่อมแซมสิ่งสาธารณประโยชน์ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องเป็นกรณีเร่งด่วนเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ซึ่งตั้งไว้ในปีนั้นได้ใช้จ่ายหมดแล้ว และหากไม่ซ่อมแซมจะบังเกิดความเสียหายต่อสิ่งสาธารณประโยชน์ หรือสร้างความเดือดร้อนแก่ราษฎรโดยส่วนรวม ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีหนังสือยืนยันข้อมูลดังกล่าวด้วยสิ่งสาธารณประโยชน์ที่ต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการซ่อมแซมเกิน ๔๕ วัน ให้ใช้งบประมาณปกติดำเนินการสำหรับสะพานหรือถนน หรือถนนที่มีท่อระบายน้ำที่ได้รับความเสียหายจนไม่สามารถซ่อมแซมให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ ให้ก่อสร้างสะพานไม้ชั่วคราวหรือเท่าที่จำเป็นเร่งด่วน เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า กรณีในเขตชุมชนที่เกิดภัยพิบัติเป็นระยะเวลานาน ทำให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อนในการสัญจรไปมา ให้จัดทำสะพานไม้ทางเดินชั่วคราวได้ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนตามความจำเป็น

๕.๕.๔ จ้างเหมากำจัดสิ่งกีดขวางทางน้ำ อันได้แก่ สิ่งก่อสร้าง สาธารณประโยชน์ที่กีดขวางทางน้ำ หรือกิ่งไม้ ต้นไม้ เศษขยะ กอไฟ ฯลฯ ที่อุดช่องทางน้ำเป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำ ทำให้สิ่งสาธารณประโยชน์ ด้านทานน้ำไม่ไหว เกิดความชำรุดเสียหายหรือเกิดความเสียหายต่อชีวิต และทรัพย์สิน

๕.๖ ด้านการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ให้เบิกง่าย ดังนี้

๕.๖.๑ ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์ รวมทั้งยานพาหนะของทางราชการ หรือเอกชนที่นำมาช่วยเหลือโดยสมัครใจและไม่คิดมูลค่า ซึ่งชำรุดเสียหาย ในระหว่างปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้ประสบภัย ตามความจำเป็นให้อยู่ในสภาพเดิม เฉพาะกรณีจำเป็นเร่งด่วน เพื่อให้การให้ความช่วยเหลือราษฎรผู้ประสบภัย สำเร็จลุล่วงไปได้

๕.๖.๒ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น รวมทั้งค่ากระแสไฟฟ้า สำหรับยานพาหนะ เครื่องจักรกลและเครื่องสูบน้ำหรือผลักดันน้ำของ ทางราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนที่นำมาใช้ปฏิบัติงานช่วยเหลือ โดยความสมัครใจ โดยไม่คิดมูลค่าและคำนึงถึงความจำเป็น และประหยัด และการให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือตนเองเป็นสำคัญ

๕.๖.๓ กรณีที่เครื่องสูบน้ำหรือเครื่องผลักดันน้ำหรือ ยานพาหนะของทางราชการและเอกชนที่นำมาช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ มีไม่เพียงพอและไม่สามารถขอความร่วมมือจากภาคเอกชนได้ ให้เช่าหรือ จ้างเหมาเครื่องสูบน้ำหรือเครื่องผลักดันน้ำหรือยานพาหนะ เพื่อนำไปช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติได้เท่าที่จำเป็นเร่งด่วน โดยจ่ายค่าเช่าเป็นรายวันตามราคาท้องถิ่น

๕.๖.๔ ค่าจ้างเหมาหรือจ้างแรงงานแบกหามสิ่งของ รวมทั้ง ค่าจ้างเหมาแรงงาน จัดหีบห่อให้ใช้เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการก่อน ในกรณี

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

ที่มีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ให้จ้างบุคคลภายนอกได้ตามจำนวนที่เห็นควร ตามอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำตามประกาศของกระทรวงแรงงาน

๕.๖.๕ ค่าตอบแทน ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ออกปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ประสบภัย ให้เบิกจ่ายได้ในกรณีที่ยับประมาณปกติไม่เพียงพอ หรือมิได้ตั้งไว้เพื่อการนี้ และให้เบิกจ่ายตามระเบียบของทางราชการ ดังนี้

(๑) เจ้าหน้าที่ควบคุมเครื่องสูบน้ำหรือเครื่องผลักดันน้ำ ให้เบิกจ่ายได้ ๑ คน ต่อ ๑ จุด ที่ตั้งเครื่องสูบน้ำหรือเครื่องผลักดันน้ำ

(๒) เจ้าหน้าที่คนขับรถยนต์บรรทุกเครื่องสูบน้ำวัสดุ และครุภัณฑ์ ๑ คน ต่อยนต์ ๑ คัน

(๓) หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ออกปฏิบัติงานไม่เกิน ๑๐ คน ต่อหน่วยต่อครั้ง

(๔) หน่วยสุขศึกษาและประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ ออกปฏิบัติงานไม่เกิน ๓ คน ต่อหน่วยต่อครั้ง

(๕) หน่วยปฏิบัติงานด้านควบคุมป้องกันโรค ออกปฏิบัติงาน ครั้งละไม่เกิน ๓ คน

(๖) ค่าตอบแทนสำหรับบุคคลภายนอกให้เบิกจ่าย ตามอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำตามประกาศของกระทรวงแรงงาน

๕.๖.๖ ค่าอาหารจัดเลี้ยงเจ้าหน้าที่ของทางราชการและ ผู้มาให้ความช่วยเหลือ วันละไม่เกิน ๓ มื้อ มื้อละไม่เกิน ๓๐ บาทต่อคน ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ของทางราชการและผู้มาให้ความช่วยเหลือ ต้องไม่ได้รับเงินอื่นใดจาก ทางราชการอีก

๕.๖.๗ ค่าใช้จ่ายในการรับ-ส่งและติดต่อสื่อสารเท่าที่จ่ายจริง

๕.๖.๘ ค่าวัสดุสำนักงานซึ่งเกี่ยวเนื่องในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย และค่าวัสดุในการจัดหีบห่อ ค่าจ้างเหมาบริการอื่นๆ ที่จำเป็น เช่น เช่าเครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ให้เบิกได้ตามระเบียบของทางราชการ

๕.๗ กรณีมีความจำเป็น หากรายการใดมิได้กำหนดให้จ่ายเป็นเงินให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้มีอำนาจอนุมัติให้การช่วยเหลือพิจารณา ให้จ่ายเป็นเงินก็ได้ โดยคำนึงถึงสภาพและเหตุการณ์ตามความเหมาะสม

๕.๘ ในกรณีที่เกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ซึ่งมีใช่อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง ภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ภัยจากลูกเห็บ ภัยอันเกิดจากไฟฟ้า ภัยที่เกิดจากโรคหรือการระบาดของแมลงหรือศัตรูพืช อากาศหนาวจัดผิดปกติ ภัยสงคราม และภัยอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ก่อการร้ายกองกำลังจากนอกประเทศให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๕.๘.๑ ระดับอำเภอ กิ่งอำเภอ หรือจังหวัดให้ ก.ช.ภ.อ. หรือ ก.ช.ภ.กอ. นำเสนอ ก.ช.ภ.จ. และให้ ก.ช.ภ.จ. นำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติให้ ก.ช.ภ.อ. หรือ ก.ช.ภ.กอ. หรือ ก.ช.ภ.จ. ให้การช่วยเหลือในด้านการเกษตร ด้านการดำรงชีพ ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านการแพทย์และการสาธารณสุข ด้านบรรเทาสาธารณภัย และด้านอื่นๆ ได้เป็นกรณีพิเศษ โดยให้พิจารณาถึงความจำเป็นและประหยัดเป็นสำคัญ

๕.๘.๒ กรุงเทพมหานคร ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุขและกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พิจารณาให้การช่วยเหลืออันเป็นงานในหน้าที่ของตนได้เป็นกรณีพิเศษโดยให้พิจารณาถึงความจำเป็นและประหยัดเป็นสำคัญ

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๖. การให้ความช่วยเหลือข้างต้น ให้มีการประสานงานกันระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานอื่นของรัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และองค์การการกุศลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การช่วยเหลือทั่วถึง ไม่ซ้ำซ้อนกันและการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับเงินงบประมาณรายจ่ายโดยอนุโลม

๗. ให้จังหวัดรายงานผลการปฏิบัติงานให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินไปให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและสำนักงานคลังจังหวัดทราบทุก ๆ ๑๕ วัน จนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบติดตามผลการปฏิบัติงานของจังหวัดอีกทางหนึ่งด้วย

๘. ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามหลักเกณฑ์และวิธีการให้ความช่วยเหลือตามข้อ ๕ ได้เท่าที่ไม่ขัด หรือแย้งกับหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการนี้

๙. กรณีที่มีความจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือนอกเหนือจากหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการนี้ ให้ขออนุมัติต่อกระทรวงการคลัง

๑๐. ให้ส่วนราชการที่มีวงเงินทศรองราชการตามระเบียบนี้ แจ้งข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินทศรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติตามแบบและเงื่อนไขที่กระทรวงการคลังกำหนด

ผนวก จ

ประกาศกระทรวงกลาโหม

เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือ

ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๒ วรรคสอง แห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖ กระทรวงกลาโหมจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ดังนี้

ข้อ ๑ เมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้นในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดอื่นและอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณีได้ประกาศให้ภัยพิบัตินั้นเป็นภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ โดยถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑.๑ ให้คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติเหล่าทัพ (ก.ช.ภ.เหล่าทัพ) คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกองบัญชาการทหารสูงสุด (ก.ช.ภ.บก.ทหารสูงสุด) หรือคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยกระทรวงกลาโหม (ก.ช.ภ.กห.) สั่งการให้หน่วยปฏิบัติเข้าให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ โดยให้ผู้บัญชาการเหล่าทัพ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด หรือปลัดกระทรวงกลาโหม ออกคำสั่งมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้หน่วยปฏิบัติ

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

กรณีเร่งด่วนที่หน่วยปฏิบัติจำเป็นต้องออกไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติก่อนมีคำสั่งมอบหมายให้หน่วยปฏิบัติรายงานให้ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยเหล่าทัพ (ศบภ.เหล่าทัพ) ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองบัญชาการทหารสูงสุด (ศบภ.บก.ทหารสูงสุด) ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม (ศบภ.กน.) หรือสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (สป.) ทราบโดยด่วน

๑.๒ หน่วยปฏิบัติจะต้องประมาณการความต้องการงบประมาณที่จะขอใช้เงินทศรองราชการพร้อมรายละเอียดประกอบ ได้แก่ ประเภทของภัย วันเดือนปีที่เกิดภัย สถานที่เกิดเหตุ จำนวนผู้ประสบภัย ความเสียหายโดยประมาณการช่วยเหลือที่ต้องดำเนินการ และรายละเอียดความต้องการงบประมาณเสนอต่อ ศบภ.เหล่าทัพ ศบภ.บก.ทหารสูงสุด หรือ ศบภ.กน. ตามความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง โดยค่าใช้จ่ายที่สามารถเบิกจ่ายได้ ดังนี้

๑.๒.๑ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลา สำหรับเจ้าหน้าที่ที่มีคำสั่งให้ออกช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติให้เบิกจ่ายตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

๑.๒.๒ ค่าน้ำมัน ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง และน้ำมันหล่อลื่น ให้เบิกจ่ายได้ตามเกณฑ์สิ้นเปลืองของยานพาหนะแต่ละชนิด และตามระยะทางในการใช้งาน

๑.๒.๓ ค่าซ่อมย่อย ได้แก่ การซ่อมแซมยานพาหนะ อุปกรณ์เครื่องใช้ซึ่งชำรุดเสียหายในระหว่างปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติให้อยู่สภาพเดิม ตามที่จ่ายจริงโดยประหยัด

๑.๒.๔ ค่าวัสดุที่จำเป็นในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ได้แก่ วัสดุที่ใช้ในการซ่อมแซมบ้านเรือนของผู้ประสบภัยพิบัติเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ประสบภัยพิบัติและวัสดุที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น กระสอบทราย ดินลูกรัง เสาค้ำไม้แบบ เป็นต้น ตามที่จ่ายจริงหลังละไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท

๑.๒.๕ ค่าถุงยังชีพได้แก่เครื่องอุปโภคบริโภคที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการดำรงชีพของผู้ประสบภัยพิบัติตามที่จ่ายจริง ครอบคลุมวงไม่เกิน ๕๐๐ บาทต่อถุง

๑.๒.๖ ค่าใช้จ่ายในการจัดให้บริการรักษาพยาบาลแก่ประชาชนที่เจ็บป่วยจากภัยพิบัติในสถานพยาบาลหรือจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ไปให้บริการรักษาพยาบาลโรคทางกายและจิต ณ จุดเกิดเหตุให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริงตามอัตราค่าบริการของสถานบริการสาธารณสุขที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศใช้ แต่ทั้งนี้ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ต่อคน

๑.๓ เมื่อ ศบภ.เหล่าทัพ ศบภ.บก.ทหารสูงสุด หรือ ศบภ.ภท. ได้รับรายละเอียดประมาณการความต้องการงบประมาณจากหน่วยปฏิบัติให้ดำเนินการจัดประชุม เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยเร็ว แล้วนำเสนอขออนุมัติต่อผู้บัญชาการเหล่าทัพ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด หรือปลัดกระทรวงกลาโหม ตามอำนาจการอนุมัติจ่ายเงินทดรองราชการ ที่ได้รับมอบอำนาจจากปลัดกระทรวงกลาโหม หากวงเงินในอำนาจการอนุมัติของผู้บัญชาการเหล่าทัพไม่เพียงพอให้รายงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมไปยังกองบัญชาการทหารสูงสุด และกระทรวงกลาโหมตามลำดับ เพื่อพิจารณาอนุมัติสั่งใช้เงินทดรองราชการในอำนาจของผู้บัญชาการทหารสูงสุด และปลัดกระทรวงกลาโหมต่อไป

๑.๔ ให้ ศบภ.เหล่าทัพ ศบภ.บก. ทหารสูงสุด หรือ ศบภ.ภท. ส่งผลการพิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติพร้อมด้วยหลักฐานการอนุมัติของผู้บัญชาการเหล่าทัพ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด หรือปลัดกระทรวงกลาโหม ตามข้อ ๑.๓ ให้กรมการเงินเหล่าทัพ และกรมการเงินทหาร เพื่อเสนอขอตั้งฎีกาเงินนอกงบประมาณเบิกเงินทดรองราชการมายังกรมการเงินกลาโหม

■ กองกัมบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๑.๕ กรมการเงินกลาโหมตั้งฎีกาเงินนอกงบประมาณเบิกเงิน
ทตรองราชการเพือช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ โดยโอนเข้าบัญชีกรมการเงิน
เหล่าทัพ และกรมการเงินทหาร

๑.๖ เมื่อได้รับอนุมัติให้จ่ายเงินทตรองราชการ และหน่วยปฏิบัติ
ได้จ่ายเงินทตรองราชการไปแล้ว ให้หน่วยปฏิบัติจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงิน โดยให้
หัวหน้าหน่วยงานตั้งแต่ระดับผู้บังคับกองพันหรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นผู้รับรอง
พร้อมทั้งรวบรวมหลักฐานใบสำคัญต้นฉบับส่งให้กรมการเงินเหล่าทัพ กรมการเงินทหาร
หรือกรมการเงินกลาโหม โดยด่วนภายใน ๓๐ วัน โดยแนบหลักฐาน ดังนี้

๑.๖.๑ สำเนาบันทึกรายงานการประชุมคณะกรมการ
ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติของ ศบภ.เหล่าทัพ ศบภ.บก.ทหารสูงสุด
หรือ ศบภ.กท.

๑.๖.๒ บัญชีสรุปรายละเอียดการให้ความช่วยเหลือ
ผู้ประสบภัยพิบัติ

๑.๖.๓ สำเนาอนุมัติให้ใช้เงินทตรองราชการ

๑.๖.๔ สำเนาฎีกาเบิกเงินนอกงบประมาณ

๑.๗ กรมการเงินเหล่าทัพ หรือกรมการเงินทหาร ตรวจสอบหลักฐาน
ใบสำคัญและส่งหลักฐานตามข้อ ๑.๖ ไปยังกรมการเงินกลาโหม เพือตรวจสอบ
ความถูกต้องของการใช้จ่ายเงิน แล้วสรุปผลการใช้จ่ายเงินดังกล่าวให้
สำนักงานงบประมาณกลาโหม เพือขอรับการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายชดใช้
เงินทตรองราชการต่อไป

ข้อ ๒ การให้ความช่วยเหลือข้างต้น ให้การดำเนินการตาม
ข้อตกลงในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ที่ได้จัดทำ
ร่วมกันระหว่างกระทรวงกลาโหม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง

ของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวง
สาธารณสุข โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และสำนักงานประมาณ
และมีการประสานงานกันระหว่างส่วนราชการหน่วยงานอื่นของรัฐ องค์การปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเอกชน และองค์การการกุศลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การช่วยเหลือทั่วถึง
ไม่ซ้ำซ้อนกัน

ข้อ ๓ ให้ ศบภ.เหล่าทัพ ศบภ.บก.ทหารสูงสุด รายงานผล
การปฏิบัติงานให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินให้กรมป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัย และ ศบภ.กท. ทราบ ทุก ๆ ๑๕ วัน จนกว่าจะจบภารกิจ
และให้ ศบภ.กท. สรุปรายงานผลการปฏิบัติงานให้การช่วยเหลือผู้ประสบ
ภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมทราบด้วย

ข้อ ๔ วิธีปฏิบัติอื่นใดที่ไม่ได้กำหนดไว้ในประกาศนี้ให้ปฏิบัติตาม
ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบ
ภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖

ผนวก ช

สรุปสาระสำคัญ

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และ

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘

ที่มา : สำนักนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กลไกและเครื่องมือหลักในการจัดการสาธารณภัยของประเทศไทย
เครื่องมือหลักในการจัดการสาธารณภัยของไทย

๑. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

๒. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘

๑. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๒ ก วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๐ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป (มาตรา ๒ กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป) มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ขอบเขต (มาตรา ๓) พระราชบัญญัตินี้มีขอบเขตการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยครอบคลุม เรื่องอุบัติเหตุภัยและอัคคีภัยด้วย โดยยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. คำนินยาม (มาตรา ๔)

“สาธารณภัย” หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุหรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึง ภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย

“ภัยทางอากาศ” หมายความว่า ภัยอันเกิดจากการโจมตีทางอากาศ

“การก่อวินาศกรรม” หมายความว่า การกระทำใด ๆ อันเป็นการมุ่งทำลายทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ หรือสิ่งอันเป็นสาธารณูปโภคหรือการรบกวน ขัดขวางห่วงโซ่ใยระบบการปฏิบัติงานใด ๆ ตลอดจนการประทุษร้ายต่อบุคคล อันเป็นการก่อให้เกิดความปั่นป่วนทางการเมือง การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของรัฐ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แต่ไม่หมายความรวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรุงเทพมหานคร

๓. คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.)

๓.๑ องค์ประกอบ (มาตรา ๖) ประกอบด้วยกรรมการทั้งหมด ๒๓ คน โดยมี

- นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

- ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง
- อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นกรรมการ

และเลขานุการ ๒

- ข้าราชการในกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๓.๒ อำนาจหน้าที่ (มาตรา ๗)

- กำหนดนโยบายในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

- พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

- บูรณาการพัฒนาระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ

- ให้คำแนะนำ ปรีกษาและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- วางระเบียบเกี่ยวกับค่าตอบแทน ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

- ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๔. หน่วยงานกลางของรัฐในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (มาตรา ๑๑) ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานกลางของรัฐในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ มีอำนาจหน้าที่

- จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเสนอ กปภ.ช. เพื่อขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี

- จัดให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อหามาตรการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ

- ปฏิบัติการ ประสานการปฏิบัติให้การสนับสนุน และช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ผู้ได้รับภัยอันตราย หรือผู้ได้รับความเสียหายจากสาธารณภัย

- แนะนำ ให้คำปรึกษา และอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน

- ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในแต่ละระดับและเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ กรมจะจัดให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขึ้นในบางจังหวัด ตามความจำเป็นเพื่อปฏิบัติงานในจังหวัดนั้น และจังหวัดใกล้เคียงและจะให้มีสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดขึ้น เพื่อกำกับดูแล และสนับสนุนการปฏิบัติการป้องกัน และ ๓ สรุปสาระสำคัญพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ บรรเทาสาธารณภัยในจังหวัด หรือตามที่ผู้อำนวยการจังหวัดมอบหมายก็ได้ (มาตรา ๑๑) โดยให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตเดิมเป็นศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตาม พ.ร.บ. นี้ (มาตรา ๕๗)

๕. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กำหนดให้มีการจัดทำแผน ๓ ระดับ ดังนี้

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๕.๑ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดทำร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท และหน่วยงานภาคเอกชน โดยต้องมีสาระสำคัญตามที่กำหนด เช่น

- แนวทางมาตรการงบประมาณในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และแนวทาง วิธีการในการให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบ

- แนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ และจัดระบบการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงการฝึกอบรมบุคลากรและประชาชน

- แนวทางในการซ่อมแซม บำรุง และฟื้นฟู แล้วนำเสนอแผนขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และขออนุมัติคณะรัฐมนตรี เพื่อให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ (มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒)

๕.๒ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด จัดทำโดยคณะกรรมการซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ลงนามประกาศใช้ ซึ่งแผนดังกล่าว ต้องสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และมีสาระสำคัญอื่นดังต่อไปนี้ (มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗)

- การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น โครงสร้างและผู้มีอำนาจสั่งการด้านต่างๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- แผนและขั้นตอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และยานพาหนะ เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- แผนและขั้นตอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดให้มีเครื่องหมายสัญญาณหรือสิ่งอื่นใด ในการแจ้งให้ประชาชนได้ทราบถึงการเกิดหรือจะเกิดสาธารณภัย

- แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- แผนการประสานงานกับองค์การสาธารณกุศล

๕.๓ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานครจัดทำโดยคณะกรรมการ ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นประธาน โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ลงนามประกาศใช้ ซึ่งแผนดังกล่าวต้องสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และมีสาระสำคัญอื่นดังต่อไปนี้ (มาตรา ๓๓ และ ๓๔) ๔ สรุปสาระสำคัญพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

- การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น โครงสร้างและผู้มีอำนาจสั่งการด้านต่าง ๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- แผนและขั้นตอนในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และยานพาหนะ เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- แผนและขั้นตอนในการจัดให้มีเครื่องหมายสัญญาณหรือสิ่งอื่นใด ในการแจ้งให้ประชาชนได้ทราบถึงการเกิด หรือจะเกิดสาธารณภัย

- แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร

- แผนการประสานงานกับองค์การสาธารณกุศลในเขตกรุงเทพมหานคร ให้หน่วยงานหรือบุคคลที่มีหน้าที่จัดทำแผนตามพระราชบัญญัตินี้ จัดทำแผนให้แล้วเสร็จภายในสองปี นับแต่วันที่

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยระหว่างที่ยังจัดทำแผนไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการตามแผนที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๕๖)

๖. การบัญชาการ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของบุคคลดังต่อไปนี้

๖.๑ นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย (มาตรา ๓๑ กรณีเกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง)

๖.๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ มีอำนาจควบคุมและกำกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั่วราชอาณาจักรให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และมีอำนาจบังคับบัญชาและสั่งการผู้อำนวยการรองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เจ้าพนักงาน และอาสาสมัครใต้พระราชอาณัติ (มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง)

๖.๓ ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้บัญชาการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บัญชาการมอบหมาย โดยให้มีอำนาจบังคับบัญชาและสั่งการรองจากผู้บัญชาการ (มาตรา ๑๓ วรรคสอง)

๗. การปฏิบัติ เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการ เจ้าพนักงานและอาสาสมัครในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ดังนี้

๗.๑ อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นผู้อำนวยการกลาง มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั่วราชอาณาจักร (มาตรา ๑๔)

๗.๒ ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการจังหวัด รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตจังหวัด (มาตรา ๑๕)

๗.๓ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นรองผู้อำนวยการจังหวัด มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (มาตรา ๑๖)

๗.๔ นายอำเภอ (รวมปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ) เป็นผู้อำนวยการอำเภอ รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตอำเภอ (มาตรา ๔ ประกอบกับมาตรา ๑๙)

๗.๕ ผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา และหัวหน้าผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่อื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง) เป็นผู้อำนวยการท้องถิ่น มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัด และผู้อำนวยการอำเภอ ตามที่ได้รับมอบหมาย (มาตรา ๔ ประกอบกับมาตรา ๒๐)

๗.๖ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๓๒)

๗.๗ ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นรองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยจะมอบหมายรองปลัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้ช่วยปฏิบัติด้วยก็ได้ (มาตรา ๓๕)

๗.๘ ผู้อำนวยการเขตในแต่ละเขตของกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตรับผิดชอบ และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ตามที่ได้รับมอบหมาย (มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗)

๗.๙ เจ้าพนักงาน ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงาน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตรับผิดชอบ โดยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา ๓๙)

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๗.๑๐ อาสาสมัคร ให้ผู้อำนวยการจัดให้มีอาสาสมัครในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้อำนวยการมอบหมายและตามที่กำหนดในระเบียบของกระทรวงมหาดไทย (มาตรา ๔๑)

๗.๑๑ องค์การสาธารณกุศลหรือบุคคลที่มาช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานในระหว่างเกิดสาธารณภัย สามารถช่วยเหลือหรือบรรเทาสาธารณภัยได้ตามที่ผู้อำนวยการหรือเจ้าพนักงานที่ได้รับมอบหมายได้มอบหมายภารกิจให้ (มาตรา ๔๒)

๘. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๘.๑ เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใดให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้น โดยผู้อำนวยการอำเภอ และผู้อำนวยการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้อำนวยการท้องถิ่นในเขตอำเภอพื้นที่ของตน และในเขตจังหวัด แล้วแต่กรณี (มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒)

๘.๒ กรณีที่พื้นที่ที่เกิดหรือจะเกิดสาธารณภัยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้อำนวยการท้องถิ่นหลายคน ผู้อำนวยการท้องถิ่นคนหนึ่งคนใดจะใช้อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๑ ไปพลางก่อนก็ได้แล้วให้แจ้งผู้อำนวยการท้องถิ่นอื่นทราบโดยเร็ว และกรณีผู้อำนวยการท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ของตน ให้แจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอหรือผู้อำนวยการจังหวัดแล้วแต่กรณีเพื่อสั่งการโดยเร็วต่อไป (มาตรา ๒๒)

๘.๓ อำนาจการในเขตพื้นที่ที่ติดต่อกันหรือใกล้เคียงมีหน้าที่สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่ผู้อำนวยการ ซึ่งรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นนั้น (มาตรา ๒๓)

๘.๔ เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น เจ้าพนักงานที่ประสบเหตุมีหน้าที่ต้องเข้าดำเนินการเบื้องต้นเพื่อระงับภัยนั้น แล้วรีบรายงานให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นเพื่อสั่งการต่อไป และในกรณีจำเป็นเจ้าพนักงานมีอำนาจดำเนินการใดเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองชีวิตหรือป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่บุคคลได้ (มาตรา ๒๔)

๘.๕ กรณีเจ้าพนักงานจำเป็นต้องเข้าไปในอาคารหรือสถานที่ที่อยู่ใกล้เคียงกับบริเวณที่เกิดสาธารณภัย เพื่อทำการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้กระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่แล้ว เว้นแต่ไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ในเวลานั้น หรือเมื่อมีผู้อำนวยการอยู่ด้วยและหากทรัพย์สินนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสาธารณภัยได้ง่าย ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองขนย้ายทรัพย์สินนั้นออกจากอาคาร หรือสถานที่ดังกล่าวได้ หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ปฏิบัติตามเจ้าพนักงานมีอำนาจขนย้ายทรัพย์สินนั้นได้ตามความจำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยเจ้าพนักงานไม่ต้องรับผิดชอบบรรดาความเสียหายอันเกิดจากการกระทำดังกล่าว (มาตรา ๒๖)

๘.๖ ให้ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำรวจความเสียหายจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นและทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู (มาตรา ๓๐)

๘.๗ ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานในพื้นที่กับหน่วยทหารในการบริหารจัดการสาธารณภัย (มาตรา ๔๖) กำหนดให้หน่วยทหารเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำแผนและกรณีเกิดสาธารณภัยขึ้น หากต้องมีหน่วยทหารเข้าร่วมดำเนินการ กำหนดให้ต้องจัดทำเป็นบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในฐานะผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร กับผู้บัญชาทหารในเขต

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

พื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่เป็นกรณีการสั่งการของนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

๙. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ใดหรือหน่วยงานของรัฐใดในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นหรือหน่วยงานของรัฐนั้นทราบ และเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นหรือหน่วยงานของรัฐนั้นแล้วแต่กรณี ได้รับการแจ้งให้เป็นหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการให้ความช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานครตามที่ได้รับแจ้งโดยเร็ว (มาตรา ๓๘) ปรับปรุงข้อมูล ณ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

๑. สรุปสาระสำคัญ

๑.๑ ประกาศและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นกฎหมายหลักในการบริหารจัดการ สาธารณภัยในปัจจุบัน ซึ่งได้กำหนดขอบเขตการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยครอบคลุม สาธารณภัยทุกประเภท

๑.๒ มีองค์กระด้นนโยบายคือ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือ กปภ.ช. ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ บูรณาการพัฒนาระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

ให้คำแนะนำ ปรีกษาและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ฯลฯ ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๑.๓ กำหนดให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานกลางของรัฐในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ

๑.๔ กำหนดให้มีแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับต่าง ๆ เพื่อวางแผนทางมาตรการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตั้งแต่ช่วงก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ

๑.๕ กำหนดผู้ทำหน้าที่บัญชาการ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) และผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับ เพื่อทำหน้าที่ควบคุม อำนาจการ สั่งการ และบัญชาการเหตุการณ์

๒. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒.๑ คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ อนุมัติแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ ตามที่คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) เสนอ เพื่อใช้เป็นแผนหลักในการบริหารจัดการสาธารณภัยของชาติ และมีมติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

๒.๑.๑ มอบหมายให้กระทรวง ทบวง กรม องค์การและหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ จังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนและภาคส่วนอื่นๆ ปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๒.๑.๒ มอบหมายให้สำนักงบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อมเผชิญเหตุ และการจัดการในภาวะฉุกเฉิน รวมถึงการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

๒.๑.๓ มอบหมายให้หน่วยงานแต่ละระดับ จัดทำแผนปฏิบัติการรองรับยุทธศาสตร์และบรรจุแผนงานและโครงการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีด้วย

๒.๒ แนวคิดลักษณะและวัตถุประสงค์ของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒.๒.๑ มีลักษณะเป็นแนวคิดการปฏิบัติ หรือ Concept of Operations หรือ CONOPS ในการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศ โดยยึดแนวคิด การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction) และแนวทางการฟื้นฟูที่ดีกว่าเดิมและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) ภายใต้การพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเพื่อไปสู่การจัดการภัยพิบัติอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับหลักสากล (รู้รับ-ปรับตัว-ฟื้นเร็วทั่ว-อย่างยั่งยืน : Resilience)

๒.๒.๒ เป็นกรอบแนวทางปฏิบัติให้แก่หน่วยงานทุกภาคส่วน ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับประเทศนำไปพิจารณาดำเนินการอย่างบูรณาการเป็นระบบและสอดคล้องรับกัน (ซึ่งเกิดจากการประมวลทิศทางและแนวทางปฏิบัติในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่นานาประเทศใช้ประยุกต์กับบริบทของประเทศไทย)

๒.๒.๓ เป็นการจัดทำแผนที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ยุทธศาสตร์

การเตรียมความพร้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และสอดคล้องกับถ้อยแถลงของนายกรัฐมนตรีในการประชุมสหประชาชาติระดับโลก ว่าด้วยการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ เมืองเซนได ประเทศญี่ปุ่น

๒.๓ ยุทธศาสตร์การดำเนินการประกอบด้วย ๔ ด้าน คือ

๒.๓.๑ การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเน้นการป้องกัน การลดผลกระทบและการเตรียมความพร้อม - เป็นแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการลดโอกาสที่จะได้รับผลกระทบจากสาธารณภัย ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันดำเนินการในกิจกรรมลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยมีการผนวกหลักการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้เป็นนโยบายของรัฐ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

๒.๓.๒ การบูรณาการจัดการในภาวะฉุกเฉิน การเผชิญเหตุการณ์ ภัยพิบัติ การเหตุการณ์ และการบรรเทาทุกข์ - เน้นเรื่องมาตรฐาน เอกภาพ และความยืดหยุ่นของโครงสร้างองค์กรในภาวะฉุกเฉิน รวมทั้งได้กำหนดแนวทางของการจัดตั้งองค์กรปฏิบัติในการจัดการภาวะฉุกเฉิน ตลอดจนการกำหนดให้มีแนวทางปฏิบัติในการสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน (สปฉ.)

๒.๓.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน การฟื้นฟูสภาพการซ่อมสร้างและการพัฒนาให้ดีกว่าเดิมและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) - เป็นการดำเนินงานภายหลังจากที่ภาวะฉุกเฉินจากสาธารณภัยได้บรรเทาลงหรือได้ผ่านพ้นไปแล้ว เพื่อดำเนินการฟื้นฟูโดยการปรับสภาพระบบสาธารณูปโภค การดำรงชีวิตและสภาวะวิถีความเป็นอยู่ ชุมชนที่ประสบภัยให้กลับสู่สภาวะปกติ หรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิมและปลอดภัยกว่าเดิม

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

๒.๓.๔ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการจัดการ
สาธารณภัย โดยการพัฒนาศักยภาพการจัดการสาธารณภัยตามหลักสากล
การประสานความช่วยเหลือและการปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรม ส่งเสริม
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และส่งเสริมบทบาทของประเทศในฐานะแกนนำด้าน
การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

สาระสำคัญของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ บทที่ ๑ สถานการณ์และแนวโน้มสาธารณภัย

ความรุนแรงของสถานการณ์สาธารณภัยโลกและประเทศไทย
มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นตามสภาวะการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ บทเรียน
การจัดการสาธารณภัยที่ผ่านมาที่มีปัญหาด้านโครงสร้างการจัดการและเอกภาพ
องค์ความรู้และข้อมูล รวมถึงแนวทางการสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพ กอปรกับ
พันธกิจในความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้านการจัดการความเสี่ยงจาก
สาธารณภัย ทำให้ต้องมีการปรับปรุงแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ของประเทศไทยให้มีขีดความสามารถและพร้อมรับสถานการณ์ภัยพิบัติ สอดรับ
กับแนวคิดการจัดการสาธารณภัยของโลกภายใต้บริบท “การจัดการความเสี่ยง
จากสาธารณภัย (Disaster Risk Management : DRM)” ซึ่งประกอบด้วย
การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย Disaster Risk Reduction : DRR) การจัดการ
ในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) และการฟื้นฟูให้มีสภาพดีกว่าและ
ปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) รวมทั้งการส่งเสริม
ความร่วมมือระหว่างประเทศและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างศักยภาพความพร้อม
และมาตรฐานในการจัดการสาธารณภัย

บทที่ ๒ นโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ประกอบด้วย

- เป้าหมายการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เน้นการสร้างองค์ความรู้ ความตระหนัก และวัฒนธรรมความปลอดภัย ให้มีการเรียนรู้ มีความพร้อม มีภูมิคุ้มกัน และมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาศักยภาพสังคม ท้องถิ่นเข้าสู่ “การรู้รับ-ปรับตัว-ฟื้นเร็วทั่ว-อย่างยั่งยืน”

- วัตถุประสงค์ของแผน เป็นกรอบแนวคิดและเป็นแนวทางปฏิบัติ ให้แก่ทุกหน่วยงาน ในการจัดการอย่างเป็นระบบและมีทิศทาง และพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยด้วยแนวทางต่างๆ ตั้งแต่ระดับชุมชนจนถึงระดับชาติ เพื่อให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด

- นโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ๔ ด้าน ได้แก่ พัฒนาและส่งเสริมการลดความเสี่ยง พัฒนาศักยภาพและบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการจัดการภาวะฉุกเฉิน พัฒนาระบบฟื้นฟูที่ตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัย ซ่อมสร้างฟื้นฟูสภาพให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม และส่งเสริมมาตรฐานความร่วมมือระหว่างประเทศ

- ยุทธศาสตร์ ๔ ด้าน การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย การบูรณาการการจัดการในภาวะฉุกเฉิน การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการจัดการ

- งบประมาณ งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณประเภทอื่น เช่น งบกลาง และเงินอุดหนุนราชการฯ ทั้งระดับหน่วยงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

บทที่ ๓ หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

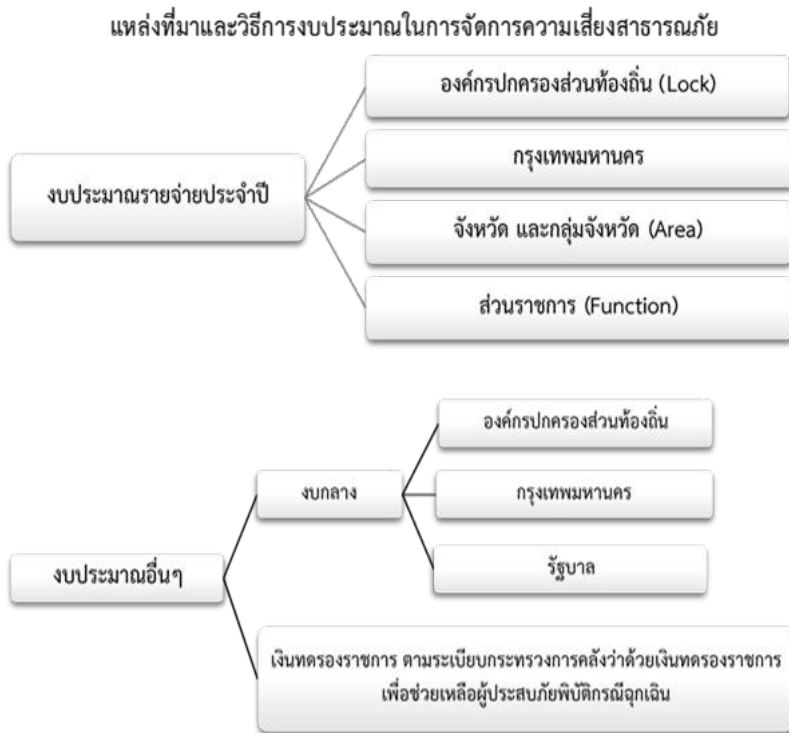
- เสนอหลักการและแนวคิด “การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย” (Disaster Risk Management : DRM) แทน “การจัดการสาธารณภัย” (Disaster Management: DM) ซึ่งเป็นแนวทางที่นานาชาติยอมรับว่าสาธารณภัยเป็นเรื่องที่จัดการได้โดยไม่จำเป็นต้องรอให้เกิดภัยขึ้นก่อน และให้ความสำคัญกับการจัดการเพื่อความปลอดภัยอย่างยั่งยืน

- กำหนดกลไกหลักสำหรับการจัดการ ประกอบด้วยโครงสร้างองค์กรและบทบาทหน้าที่การจัดการสาธารณภัย ตั้งแต่ระดับนโยบายถึงระดับปฏิบัติการ บทบาทหน้าที่และแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แนวทางปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานทหาร ภาคประชาสังคมและองค์การสาธาณณกุศล และแนวทางปฏิบัติร่วมกับต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ขอบเขตสาธารณภัย ระดับการจัดการสาธารณภัย กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๔ การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

- เสนอแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการลดความเสี่ยงหรือลดโอกาสที่จะได้รับผลกระทบจากสาธารณภัย หรือการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย มุ่งให้เกิดการดำเนินการทั้งในเชิงนโยบาย แผนงาน โครงการ มาตรการหรือกิจกรรมต่าง ๆ โดยสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ตามแนวทางกลยุทธ์การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ๓ ด้าน ประกอบด้วย

- การสร้างระบบการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประเมินความเสี่ยง เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายการลดความเสี่ยง การจัดสรรงบประมาณ การออกกฎระเบียบ การจัดทำแผนงาน โครงการ รวมถึงการจัดทำดัชนีความเสี่ยงและแผนที่เสี่ยงภัย

- การพัฒนามาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ประกอบด้วย แนวทางปฏิบัติในการป้องกันและลดผลกระทบช่วงก่อนเกิดภัย ทั้งเชิงโครงสร้าง และไม่เชิงโครงสร้าง แนวทางปฏิบัติในการเตรียมความพร้อม เช่น การจัดการ ความเสี่ยงจากสาธารณภัยโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (CBDRM) การฝึก การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยการเตรียมการอพยพ การเตรียมการจัดตั้ง ศูนย์พักพิงชั่วคราว การจัดตั้งองค์กรการเรียนรู้สาธารณภัย การพัฒนาคัดกรองข้อมูล สาธารณภัยแห่งชาติ การจัดตั้งคลังสำรองทรัพยากร แผนการบริหาร ความต่อเนื่อง แนวทางปฏิบัติของระบบเตือนภัย ระดับของภัย กระบวนการ แจ้งเตือนภัย และการพัฒนาระบบเตือนภัย

■ กองทัพบกในการช่วยเหลือภัยพิบัติ

- การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนและทุกระดับสร้างแนวปฏิบัติในการลดความเสี่ยง โดยการกำหนดให้เป็นนโยบายแห่งรัฐที่สำคัญ เพื่อการพิจารณาจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้อง เพื่อกระตุ้นให้ทุกหน่วยงานเห็นความสำคัญ และจัดทำแผนรองรับเมื่อเกิดสาธารณภัย เป็นต้น

(บทที่ ๓ และ ๔) จะเป็นแนวคิด หลักการและแนวทางดำเนินการที่จะส่งผลให้ทุกหน่วยงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานเชิงนโยบาย นำไปพิจารณาปรับแผน ดำเนินการ พัฒนาส่งเสริม ทบทวนกฎระเบียบ หรือปรับปรุงในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างและพัฒนากลไกการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยต่าง ๆ รวมทั้งการผลักดันให้หน่วยงานในสังกัดระดับภูมิภาคดำเนินการ หรือเชื่อมการทำงานกับจังหวัด (ปก.จังหวัด) เพื่อให้การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่ เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง สำหรับระดับภูมิภาค (ปก.จังหวัด/ศูนย์ ปก.เขต) บางกิจกรรมจะต้องดำเนินการโดยทันที เช่น การจัดตั้งกองอำนวยการฯ ระดับจังหวัด และประสานอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งกองอำนวยการฯ การจัดทำแผนและการฝึกซ้อมแผนฯ ตั้งแต่ในสภาวะปกติ การประชุมหรือประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เตรียมแผน หรือความพร้อมในส่วนที่รับผิดชอบ และในหลายกิจกรรมจะต้องพิจารณานำกลยุทธ์และแนวทางเหล่านี้ไปวางแผน รวมทั้งแผนงาน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ และผลักดันขับเคลื่อนดำเนินการในเชิงป้องกันหรือเชิงรุก เพื่อป้องกันและลดผลกระทบ และเตรียมความพร้อมทั้งด้านกระบวนการและองค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมพร้อมรับสถานการณ์สาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ